

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig	15 pengő
500 " "	30 " "
1000 " "	60 " "
2000 " "	90 " "
3000 " "	120 " "
ezen felül	150 " "

Részvénytársaságok, szövetségek, vállalatok 90 P
Egyéb tagok részére évi tagdíj 10 "

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felelőse alatt.
A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Buday Barna főszerkesztő.
Szerkesztő: **Rothmeyer Imre.**

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 9. Telefon: Aut. 866—01.
Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telefon: Aut. 899—32.

Előfizetési árak:

a M. Kir. földművelésügyi minisztérium által időnkint kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzettel együtt	
OMGE-tagoknak:	Előfizetőknek:
Negyed évre ... 6 pengő	Negyed évre ... 10 pengő
Fél évre ... 11 " "	Fél évre ... 15 " "
Egész évre ... 20 " "	Egész évre ... 32 " "
Romániába:	Jugoszláviába:
Negyed évre ... 360 lei	Negyed évre ... 120 dinár
Fél évre ... 660 " "	Fél évre ... 220 " "
Egész évre ... 1290 " "	Egész évre ... 400 " "

Előfizetést elfogad bármely romániai hírlapiroda és könyvkereskedés.
Előfizetést elfogad bármely jugoszláviai hírlapiroda és könyvkereskedés.

TARTALOM:

Újabb tejár esés.
Az erdélyi magyar kisebbség hitellelete.
A szántóföldi buzafajta kísérlet eredményeinek értékesítéséről. (Dvorak Károly.)
A ló hírlátának előfeltételei. (Thiringer Vilmos.)
A hussertésértékesítés jövője. (Tóth Ferenc.)
Államilag ellismert vetőburgonyák az 1930/31. termelési évben.
A gazdaközönség köréből. (Gazdapénzből, a gazdák tiltakozása ellenére kiválasztat épít Cegléd városa. — Klément István.)
Az OMGE növénynevelési bizottságának gyűlése.
Az OMGE földművelési és növénytermesztési szakosztályának gyűlése.
Az agrárváltság kérdése. (Párczer Gyula.)
Tegyes közlemények.
Főszerkesztői üzenetek.
Melléklet: Rádiós gazdasági előadások III. évfolyam B. sorozat 36. számú füzet. (A gazdák érdeklő vadászati jogi kérdések. — vités Marton Andor dr.)

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEL.

Utazási kedvezmény közgyűlésünk és a gazdanapok alkalmából.

A M. Kir. Kereskedelemügyi Miniszter Ur az OMGE közgyűlése és a GEOSZ nagygyűlése és azzal kapcsolatos gazdanapok alkalmából felterjesztésünkre a MÁV és annak kezelésében lévő helyi-érdekű vasutak vonalain bármely vonatnem és kocsiosztály használatánál 50%-os utazási kedvezményt engedélyezett december 2-től 16-ig bezárólag terjedő időben olyan módon, hogy az ideutazás alkalmával megváltott teljesáru menetjeggyel díjtalanul lehet visszautazni.
Az utazási kedvezmény az OMGE titkári hivatalnál beszerezhető igazolványok alapján vehető igénybe. Az igazolványokat egyesületünk titkársága minden OMGE tagnak, valamint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége tagjai által a GEOSZ nagygyűlésére kiküldött képviselőknek és a közgyűléssel kapcsolatos gazdasági előadásokra és gyűlésekre felutazó vidéki gazdáknak megküldi, amennyiben eziránt az OMGE titkárságát (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.) megkeresik és levelükhöz egyidejűleg az igazolvány díja és költségei fejében személyenként 1 P-t pénzben, vagy postai értékjegyekben mellékelnek. A megkeresésben az igazolványt igénybe venni óhajtó nevét és azt is közölni kell, hogy az illető mely állomásról kíván Budapestre utazni.
Tekintettel arra, hogy az utazási kedvezményre jogosító igazolványok csak korlátozott számban állnak

rendelkezésünkre, elsősorban az OMGE tagok igényeit fogjuk kielégíteni és csak a fennmaradó mennyiséget juttathatjuk azoknak a vidéki gazdáknak, akik nem tagjai az OMGE-nek. Kérjük tehát a felutazni szándékozókat, hogy az igazolvány igényléseket mielőbb bejelenteni sziveskedjenek.

Az OMGE Igazgatósága.

Gazdanapok a Köztelken.

Az OMGE folyó évi december hó 14-i közgyűlésével és a GEOSZ nagygyűlésével kapcsolatosan, hagyományos szokás szerint, a következő szaküléseket és gazdasági előadásokat tartja a Köztelek székháza nagy-, illetve tanácstermében, amelyekre az OMGE valamennyi tagját és a GEOSZ kötelekébe tartozó társaságokat tagjait meghívjuk.

- December 9. (kedd) d. e. 11 órákor a Magyar Mezőgazdasági Szesztermelői Országos Egyesületének közgyűlése.
" 10. (szerda) d. u. 1/2 órákor az OMGE egyesületi tanácsának ülése.
" 11. (csütörtök) d. e. 10 órákor az OMGE igazgatóválasztmányának gyűlése.
" 11. (csütörtök) d. e. 11 órákor gazdasági egyesületi elnökök és titkárok értekezlete.
" 11. (csütörtök) d. u. 5 órákor a közgazdasági, műszaki és gépészeti, üzemi és számtartási, továbbá a mezőgazdasági-ipari és kereskedelmi szakosztályok együttes gyűlése. (A kartei kérdés tárgyalása.)
" 12. (péntek) d. e. 11 órákor a Szántógeptulajdonosok Országos Szövetségének nagygyűlése. 1. Elnöki megnyitó. 2. Beszámoló a szövetség ez évi munkásságáról és a gépmunkával összefüggő kérdések. (Előadó: Rothmeyer Imre OMGE főtitkár.) 3. Hozzászólások. 4. Indítványok.
" 12. (péntek) d. u. 4 órákor Weiser István dr. kísérletügyi főigazgató előadása: „A tejtermelés és értékesítés néhány időszerű kérdése”. (1. Szükség van-e külföldi fehérje abrakfélék etetésére? 2. A takarmányliszt kérdéseinek rendezése. 3. A tej kellemetlen ízének okai. 4. A tejhamisítás büntetésénél az 1929. évi XXX. t.-c. következtében előállott új helyzet.)
" 12. (péntek) d. u. 1/2 órákor Reichenbach Béla dr. közgazdasági egyetemi tanár előadása: „A mezőgazdasági munka racionalizálásának jelentősége a gazdasági válság enyhítésében”.
" 12. Este 8 órákor „Köztelek” társasvácsora a Pannónia-szálló utcai éttermében. (Paikert Alajos bucsuztatása.)

- December 13. (szombat) d. e. 10 órákor Kerpely Kálmán dr. közgazdasági egyetemi ny. r. tanár előadása: „Az OMGE forgós rendszerű műtrágyázási kísérleteinek negyedik évi eredményei”.
" 13. (szombat) d. e. 1/2 órákor a Mangalicatenyésztők Országos Egyesületének közgyűlése. (Besztercey Gábor, a nagyváradi káptalan jószágigazgatója előadása: „A mangalicatenyésztés és hizlalás terén szerzett tanulságok és tapasztalatok.”)
" 13. (szombat) d. u. 4 órákor az állattenyésztési szakosztály vitái. A vita tárgya: A nehéz gazdasági és értékesítési viszonyok ellensúlyozására az állattenyésztés, az állattartás és hizlalás szervezése és irányítása terén milyen intézkedéseket és eszközöket kívánatos alkalmazni?
A vitát Blantz Jenőnek, a szászhercegi uradalom jószágigazgatójának előadása fogja vezetni. A vitában való részvételüket és hozzászólásukat már előre bejelentették: Baranyovits Rezső, az Esterházy hercegi uradalom főfelügyelője, Bartos Imre, a Saborsky József és Fiai R.-T. igazgatója, Balta Sándor, a m. kir. állami méneshirtők főigazgatója, Besztercey Gábor, a nagyváradi káptalan uradalmának jószágigazgatója, Bischitz Sándor dr. nagybérlő, Dóry Frigyes földbirtokos, Elek István dr. földbirtokos és nagybérlő, Holly Sándor, Festetics Taszilo herceg somogyhercegi uradalmának jószágfelügyelője, Kempner Ernő, az egri káptalan uradalmának tisztartója, H. Kovács Gyula, a zirci apátság előszállási uradalmának jószágkormányzója, Landesmann István dr., a Landesmann Márk és Fiai cég beltagja, Nyáry Kálmán, a pölöskei uradalom jószágigazgatója, Rácz Mihály dr. gazdasági akadémiai tanár, Reichenbach Béla dr. közgazdasági egyetemi tanár, Rulj Géza, a Nemzetközi Állattenyésztési R.-T. vezérigazgatója, Schandl József dr. közgazdasági egyetemi tanár, Szegő Miklós dr. földbirtokos és nagybérlő, Vas Lajos, a Mezőgazdák Állattenyésztési R.-T. igazgatója és Wellmann Oszkár dr. állatorvosi főiskolai tanár.
" 14. (vasárnap) d. e. 10 órákor az OMGE rendes évi közgyűlése, majd ezt követően a GEOSZ nagygyűlése.
" 15. (hétfő) d. e. 10 órákor a tejjgazdasági bizottság gyűlése. 1. A tejhamisítás büntetésénél az 1929. évi XXX. t.-c. következtében előállott hátrányos új helyzetnek orvosolása. 2. Wellmann Oszkár dr. állatorvosi főiskolai tanár előadása: „Milyen eljárásokkal és eszközökkel lehet a tejtermelés költségeit csökkenteni?” 3. Folyó ügyek.
A gyűlések meghívóinak teljes szövegét lapunk 96. számában közöltük.

Ne késsen megrendelni a téli GYÜMÖLCSFAPERMETEZÉSHEZ a „Dendrin”, „Enda”, „Neodendrin” gyümölcsfakarbolineumot, rovarfogóöveket, hernyóenyvet „Fruktidor” önműködő légnyomásos, vagy „Arbor” keverős és „Mezőgazdák” hálós permetezőket, rézcsőbetétes 3-4 méteres bambuszcsővel
Készletes leírást tartalmazó képes nagy árjegyzéket fentiekről készséggel küld
a Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 29.

Mai számunk 18 oldal

E szám ára 40 fillér

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
1930. évi

rendes közgyűlésére,

amelyet 1930. évi december hó 14-én (vasárnap) délelőtt, pontosan 10 (tíz) órákor tartunk meg a „Köztelek” székházának nagytermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. sz., II. em.).

A részletes napirendet a „Köztelek” 96. száma közölte.

Budapest, 1930. évi november hó 28-án.

Somssich László gróf s. k.,
elnök.

Meghívó

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének
1930. évi december hó 14-én (vasárnap) délelőtt, az OMGE közgyűlését követően a Köztelek székháza nagytermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8., II. emelet) tartandó

XXXV. nagygyűlésére.

A részletes napirendet a „Köztelek” 96. száma közölte.

Budapest, 1930. évi november 28-án.

Somssich László gróf s. k.,
elnök.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
igazgatóválasztmányának
1930. december hó 11-én (csütörtökön) dé. e. 10 (tíz) órákor a Köztelek székháza nagytermében (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. sz., II. em.) tartandó

VII. rendes ülésére.

A részletes napirendet a „Köztelek” 96. száma közölte.

Budapest, 1930. évi november 27.

Somssich László gróf s. k.,
elnök.

A m. kir. földművelésügyi miniszter, a m. kir. kereskedelmiügyi miniszterrel egyetértően, mezőgazdasági traktorkezelő tanfolyamok tartását határozta el (m. kir. földművelésügyi miniszter 10.358/1928. II. A. 1. számú rendelete), ennek megszervezésével Budapestén az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, lebonyolításával pedig a budapesti M. Kir. Állami Felsőiparisiskolát bízta meg.

A legközelebbi

mezőgazdasági
traktorkezelő tanfolyam

1931. január 7-én reggel 8 órákor kezdődik.

Jelentkezési határidő 1930. december 31.

A tanfolyamot csak megfelelő számú jelentkezés esetén tartjuk meg.

A részletes tájékoztatót lapunk november hó 30-án megjelent 96. számában közöltük.

A tanfolyamra felvett hallgatók a tandíj befizetését és személyazonosságukat igazoló okmányokkal 1931. január 7-én reggel 8 órákor tartoznak jelentkezni a M. Kir. Állami Felsőiparisiskolán (Budapest, VIII., Népszínház-utca 8. sz., I. em. 44.).

Budapest, 1930. november hó 26.

Mutschenbacher Emil dr. s. k.,
az OMGE ügyvezető igazgatója.

Egyről-másról.

Ujabb tejár esés.

A hosszas tárgyalásoknak és különböző értekezleteknek mégis csak az lett a vége, hogy december hó 1-től kezdve 36 fillérről 32 fillerre szállították le a pesti tejárat azok a vállalatok is, amelyek ezt az árszínvonalat eddig még tartották. Ennek következtében a Budapestre tejet szállító gazdák ezentul a már eddig is alacsony tejárnál további 3-4 fillérrel kisebb tejárat fognak kapni. Ismételten történtek ugyan határozott nyilatkozatok a kormány tagjai részéről, hogy a tejkérdésben a kibontakozást csak a termelői érdekek megvédése kapcsán lehet keresni és hogy a termelési költségeket biztosító tejárakat a gazdáknak feltétlenül meg kell kapniok, végül mégis a termelési költségekre való tekintet nélkül azt kapják majd a gazdák, amit a vállalatok fizetni hajlandók, illetve ami a kényszerhelyzetben megkötött szerződések alapján jár a gazdáknak a csökkentett tejárból. Pedig az október hó 30-án tartott nagyszabású értekezleten még a miniszterelnök-helyettes és a közgazdasági miniszter is azt hangsúlyozták, hogy a gazdák a tejár tekintetében sem hozhatnak további áldozatokat és hogy a mezőgazdasági válság még messzebbmenő elmélyítésének kiküldése érdekében legalább az eddig élvezett tejárakat a gazdáknak továbbra is meg kell kapniok. Sőt ugyanezt az álláspontot hangsúlyozták az ipar és kereskedelem képviselői is, annál fájdalmasabb az az eredmény, hogy a sok jóakarat ellenére a rendezés megint a gazdák zsebének terhére történt.

Az elmúlt hetek alatt a helyzet orvoslásának kulcsa a nagy fogyasztási szövetkezetek kezében volt, amelyek áraiknak 32 fillerre történt leszállításával a 36 filléres pesti tejárat végkép meggingatták. A közel multban volt olyan időszak, amidőn a piaci és lélektani helyzet adva volt a 36 filléres alapon való árrendezésre. A piaci helyzet azért, mert a tejfeszültség csökkenése következtében bizonyos foku tejhány jelentkezett; a lélektani helyzet pedig azért, mert a fűszerek és egyéb kisárusítók hajlandók voltak keresetiüket mérsékelni és az árletörő versenyt megszüntetve, felfelé rendezni az árakat, tartva a kilátásba helyezett hatósági intézkedésektől. De mert a fogyasztási szövetkezetek — az ő szempontjaikat tekintve, érthető módon — nem voltak hajlandók emelni a tejáraikat, minden törekvés dugába dőlt és a 32 filléres áralapnak általánossá válása elkerülhetetlenné vált.

Ugy a miniszterelnök, mint több más mértékadó tényező ismételten megállapította, hogy bár gazdasági helyzetünk tulnyomórészt a világgpiac függvénye és eredője, de azért van bizonyos terület és anyag, ahol a helyzet alakulását saját magunk befolyásolhatjuk. Hát a tejkérdés feltétlenül az utóbbi csoportba tartozik! A pesti tejárat ugyanis igazán nem befolyásolja a világgpiac helyzete, megfelelő rendezés és szervezés mellett itt olyan árat tarthatunk fenn, amilyen éppen akarunk. Egy külföldi nagy városban sincs tudunkkal olyan alacsony fogyasztási tejár, mint amilyen a 36 filléres pesti tejár volt, így ennek mostani további csökkenését sem külföldi példákkal, sem világgpiaci szükségességekkel megokolni és magyarázni nem lehet.

Három módon is megállíthatta volna a kormány a mezőgazdaság helyzetének ezt a további jelentős rosszabbodását: 1. ha a fogyasztási szövetkezeteket a 36 filléres tejár visszaállítására bírta volna, amit a jelek szerint nem tudott, vagy nem akart megtenni; 2. ha erélyes fellépéssel biztosította volna, hogy a pesti tejár további leszállítása ne érthesse a gazdáknak fizetett tejárat, aminek érvényesítését a kérdéses értekezleten kifejezésre jutott kormány-nyilatkozatok remélni engedték; 3. ha megfelelő rendszabályokkal és intézkedésekkel rendezte volna a pesti piacot, aminek érdekében a föld-

művelésügyi minisztériumban már hónapok óta folynak tárgyalások és tervezetések, de az elhatározás és közbelépés nem történt meg. A tárgyilagosság kedvéért el kell ismernünk, hogy ez a piaci rendezés nem könnyű kérdés, mert nem lehet úgy megoldani, hogy valamely tényező sérelem miatt ne panaszkodjék. És annál nehezebb a megoldás ebben a kérdésben, mert a gazdaérdekek és gazdanézetek is eltérők. De a kormányzásnak éppen egyik fontos feladata az összeütköző és eltérő érdekek kiegyenlítése és annak eldöntése, hogy a köz szempontjából melyik az a fontosabb érdek, amely előtt a kisebb érdekeknek meg kell hajolniok. A gazdák közül is többen képviselik azt az álláspontot, hogy semmi beavatkozás ne történjék, a gazdasági életet szabad-jára kell engedni. A mostani fejleményeknek azért bizonyára azok sem örülnek, akik ezt a nézetet vallják. Attól tartunk, ha a mezőgazdaság mai elgyengült állapotában tovább engedjük az erők szabad érvényesülését, nemsokára a szépen fejlett tejgazdaság romjait látjuk viszont és ezekre a romokra kell újból építeni. Nagy kérdés, hogy ez az újjáépítés sok érték megsemmisülése után fog-e majd hatósági beavatkozás nélkül menni és sikerülni?

A mostani tejár esés után az a helyzet, hogy a termelői és fogyasztói árak közötti különbséget az egész vonalon meghaladja a termelőknél fizetett árakat. Ez természetesen olyan egészségtelen állapot, amelynek fennmaradásába egy tényező sem nyugodhat bele. A vállalatok köréből azt a hírt halljuk, hogy a kormány e nagy különbséget jogosult voltának tisztázása érdekében a Pénzügyi Központ revizoraival szakemberek közreműködésével felülvizsgáltatta a könyveket és az egész üzemvitelt és hogy ez a vizsgálat a folyó év első 9 hónapjára veszteséget állapított meg, vagyis a fenforgó különbözet jogosultságát igazolta. Ha ez a hír meg is felel a valóságnak, a gazdák számára megnyugtatót és megoldást nem jelent. Elsősorban azért nem, mert ma a vállalatok lényegesen kedvezőbb helyzetben vannak, mint az elmúlt hónapokban. A tejfeszültség megnövekedése ugyanis az év folyamán valóban számottevő feldolgozási veszteséget idézett elő, amit a vállalatok az újonnan kötött szerződésekkel tulnyomórészt kiküszöböltek azáltal, hogy az eddigi feldolgozásból 20%-ot ipari tejként, feldolgozási áron vettek meg. Ezenkívül azonban a többi 80% fogyasztási tejet is kevesebbet fizetnek, mint azelőtt, vagyis tovább növelték az u. n. spannungot. Nem hiszük tehát, hogy az újonnan kötött szerződések mellett valami kedvezőten lenne a vállalatok helyzete. De ettől eltekintve, a gazdáknak a tejárgazdálkodás során mindenkor az volt az álláspontjuk, hogy a különbözet elszámolása nem érdekli őket, nem tartják döntő jelentőségűnek, hogy a vállalatoknak valóban van-e nagy nyereségük, vagy nincs, mert erre való tekintet nélkül tarthatatlanul nagyokat minősítik a termelői és fogyasztói ár között fennálló különbséget. Ha ebben nincsen jogosulatlanul nagy nyereség, akkor helytelen üzemvitel, tulnag és túldrága adminisztráció, túl magas viszontelárusítói jutalék, vagy más tényező duzzasztja meg ennyire a tej árát, mire az istállóból a fogyasztóig jut. És akármit fog igazolni a Pénzügyi Központ, a termelői tejárakat meghaladó ilyen nagy különbözetbe a gazdák sohasem fognak belenyugodni és ha ezt a kereskedelem tényezőinek önkéntes elhatározásából lefaragni nem sikerül, akkor törvényes beavatkozás útján fogják kivánni a piac rendezését, az üzemek és árusítás racionalizálását egészségesebb arányokba teremtése érdekében.

Éppen a legújabb események igazolják, hogy német mintára elkerülhetetlenül szükség van nálunk is a tejkérdés rendezése érdekében messzebbmenő törvényes felhatalmazásokra, egyszersmind azonban erélyes elhatározásokra is, amelyek gyakorlati érvényt szereznek annak az állandóan hangzottatott elvnek, hogy a gazdák további áldozatokat nem hozhatnak. Ezekben a hasákokon fölösleges fejtegetni, hogy mit jelent nemcsak a szorosan vett tejgazdaságra, hanem

Alapítási év
1874

Ki mint vet, úgy arat,

Mauthner magnál jobbat sehol sem kaphat!

MAUTHNER MAG

MAUTHNER ÖDÖN
magtermelő és magkereskedelmi részvénytársaság
BUDAPEST
Sürgőnycim: MAUTHNEREK
TELEFON: J. 463-65

Központ:
VII. kerület, Rottenbiller-utca 33. szám.
Fióküzlet:
IV. kerület, Kossuth Lajos-utca 4. szám.

A Ferencrendiek templomával szemben.

Január elején megjelenő új nagy táárjegyzék ingyen és bérmentve.

az egész szarvasmarhatenyésztésre ez az újabb pesti filléres árcsökkenés, amely most már az ipari tej színvonalára süllyesztette a fogyasztási tej árát is. Így a tejkérdés eljutott abba a sokszor emlegetett állapotba, amely már a fogyasztók érdekeit is veszélyezteti, mert ha a mai helyzetet nem orvosolják, akkor feltétlenül hátrányosan fogják észlelni a városi fogyasztók is a tejtermelés visszaesését.

Az erdélyi magyar kisebbség hitellete.

A romániai Országos Magyar Párt közgazdasági szakosztálya az ez évi szatmári nagygyűlésén behatóan foglalkozott mindazokkal a kérdésekkel, amelyeknek megoldása létezik a magyar kisebbségnek.

E megoldandó problémák közé tartozik elsősorban a hitelkérdés. A kisebbségi gazdáknak a hitelük kielégítésére ma csak drága pénz áll rendelkezésre. A hosszú lejáratú jelzálogköcsönök megszerzése ma lehetetlen, mert nincs egyetlen működő kisebbségi bank sem felhatalmazva jelzáloglevelek kibocsátására. Csak a múlt évben engedte meg a kormány az 1929-ben kihirdetett agrárhitel törvényes rendezésére hozott törvény alapján azt, hogy 50 millió lei földértékkel bíró gazdák, de legalább százan együtt, ha minimum 20 millió lei tőkét jegyeznek és a törvény egyéb intézkedéseinek is eleget tesznek, mint részvénytársaság elnyerhessék a jelzáloglevél kibocsátási jogot és részálhessenek a törvény által biztosított előnyökben. (Bélyeg- és illetékmentesség, bekebelezéseknél elsőbbség, gyorsított bírói eljárás.) Maga a bélyeg- és illetékmentesség is nagy összegre rug. Mert ha a hivatkozott törvény alapján létesített Erdélyi Magyar Földhitelintézet a Magyar Bankszindikátus által kihelyezett 6 milliárd lei kölcsönből csak annak egyharmad részét, tehát 2 milliárdot vesz át, mint jelzáloggal biztosított agrárhittel, az előnyök 2%-ra való értékelése mellett is 40 millió lei volna a megtakarítható összeg a gazdák javára. Ehhez járul még az 1-4%-os betétkamatadótól való mentesség.

Az alapítás teljesen altruista alapon történt, minden költség nélkül, illetve azt a Magyar Bankszindikátus vállalta el. Ma még a bejegyzés van hátra, ami nem kis munka, mert minden részvényjegyző gazda telekönyvvizsgáló kell, hogy igazolja birtokos voltát s adóbizonyítvánnyal, hogy földbirtokait összértéke meghaladja az 50 milliót. Ha ez a most folyamatban lévő munka befejezést nyer, a Magyar Földhitelintézet megkezdheti működését, de csak abban az esetben, ha biztosítani tudja a kellő mennyiségű záloglevelek előnyös elhelyezését. Az Országos Magyar Párt nagygyűlése teljes mértékben magáévá tette az ügyet s teljes szűlly támogatja a Magyar Földhitelintézetet a záloglevelek elhelyezésében.

A magyar gazdaközönség tehát csak a jövőben számíthat arra, hogy súlyos adósságai, amelyekért ma 14—24%-ot fizet, konvertálva legyenek. Jelenleg csak a szindikátusba tömörült bankok látják el a hiteligenyeket.

A Magyar Bankszindikátus kötelékébe 89 önálló magyar pénzügyintézet tartozik. Ezek közül öt nagy bank 40 millió leien felüli alaptőkével és külföldi összeköttetésekkel bír, a 84 közép- és vidéki kisbank pedig saját erejére van utalva. A bankok 57 városban, illetve községben működnek. Az öt nagy bank alaptőkéje összesen 326 millió, tartalékja 137 millió, betétállománya 2300 millió, évi tiszta nyeresége 71 millió lei.

A 84 vidéki intézet alaptőkéi összesen 296 millió, tartalékai 156 millió, betétállománya 2400 millió, évi tiszta nyeresége 73 milliót tesz ki.

Az öt nagy bank tehát felül képviseli az összes, a szindikátusban rejlő tőkeerőnek és egyenlő nyereséggel dolgoznak. A vidéki intézetek a kisebb emberekkel dolgoznak s így a hitelre szorultak 80%-át a vidéki bankok elégítik ki.

Ezek a vidéki intézetek háború előtt teljes megelégedésre működtek, amennyiben az alaptőkéjükhez képest öt-hatszoros betétállományuk s ugyanolyan arányú visszleszámitolásuk volt s a hiteligenyeket a jegybank kamatlába felett 1½—2%-kal tudták kielégíteni. Ma azonban más a helyzet. Az a bank, amelynek egymillió aranykorona alaptőkéje volt, amelyen egy vidéki városban husz emeletes házat tudott volna megvenni, ma már a beváltás után csak egy házat vehetett volna a saját tőkéjével. A betétes a 100,000 aranykorona helyett csak 50,000 leit kapott, amely annyit ér, mint a 100,000 koronának egy évi kamata. Az aranymerlegben fog majd kitünni, hogy a bankok tőkeemelésük mellett sem érték el a háború előtti vagyonuk 20—40%-át. Emellett a bankok a régi összeköttetésektől elvágattak, itthon a vissz-

leszámitolást megszerezni nem tudták, legalább is nem abban a mértékben, mint az a békében megvolt. Például 1 millió aranykorona alaptőkével rendelkező banknak volt 5 millió betéte, 5 millió visszleszámitolása, dolgozott tehát 11 millió koronával. Ennek ma 300 millió lei felel meg, ezzel szemben van összesen 50 millió lei aktívája. Átlagban ez az arány a vidéki intézeteknél, a tőkének egyharmad részével tudnak vegetálni, ami távolról sem elégítheti ki a hitelkeresletet.

Általános a panasz a magas kamatok ellen. A magas kamatokat elsősorban a Román Nemzeti Bank idézi elő, amennyiben visszleszámitolásra csak 12% mellett ad hitelt, meglehetősen korlátozva azt is a kisebbségi bankokkal szemben skötelezi őket, hogy azt ugyanolyan kamattal adják ki tovább, viszont az egyes adósnak 14—18% mellett adhatnak kölcsönt. A vidéki bankok, amelyek 12% mellett kapnak visszleszámitolást, váltók után 18%-ot, folyószámla után 20%-ot szedhetnek. A Nemzeti Bank azonban olyan szűk keretek között nyújtja a vidéki bankoknak a hitelt, hogy azok kénytelenek azt másodkézből venni, amikor azt 15—16%-nál olcsóbban nem kaphatják meg. Ezért kénytelenek a betétkamatokat emelni, hogy tőkéhez jussanak s azért 12—14%-os kamatot is adnak. Ehhez jön aztán a bankok 5—6% rezsije, így egy vidéki intézet 20%-nál olcsóbb kölcsönt nem adhat kis pénzben.

Ezidő szerint a bankszindikátus megállapítása alapján a vidéki intézetek az alábbi kamatokot szedik: 10,000-ig 24%, 50,000-ig 22%, 100,000-ig 20%, ennél nagyobb kölcsönök után 18% a kamat, de milliós tételek után lemennek bonítás szerint 13—14%-ra is.

A bankokat sok támadás érte a magas kamatok miatt, de el kell ismerni nehéz helyzetüket is, ami a nehezen fizető adóssággal való bajokból származik. A bankszindikátus megállapítása szerint a magyar bankok évi bruttó kamatbevétele 1200 millió lei s az összes tőkeállomány 6 milliárd lei.

A román állam évi költségvetése átlag 40 milliárd lei. Ha a magyarság létszámát a lakosság 10%-ának vesszük, tekintettel arra, hogy súlyosabban van megterhelve, 6—7 milliárdot teszi ki az a teher, amit a magyarság ró le adóban. Ez annyi, mint amennyi a magyar bankok aktívája. A magyarság megadóztatása átlag 20%-osnak vehető, tehát az évi bruttó jövedelme 30 milliárdot tesz ki; vagyonállaga pedig 200—300 milliárd között van; tehát a bankok kezén lévő betét és tőke a birtokállomány 3—4%-át teszi ki. Ezzei a tőkével pedig nem lehet a gazdasági életet befolyásolni, sem az adóssok helyzetét javítani. Ha a betétesek ellen irányuló offenzíva sikerrel is járna s azok a jövedelmük felét az adóssoknak engednék át, ez is legfeljebb 2%-kal csökkentené a kamatterhet, ami semmit sem javítana a helyzetükön.

Ez a magyar bankok helyzete Romániában, óriási értéksökkenésekkel, bizonytalan pénzügyi helyzetben, az óriási összeget emésztő stabilizáció után csak a pénzügyi stabilizálódott és a bizonytalanság, amely nehezen elhárítható akadályokat állít a Magyar Földhitelintézet jelzálogleveleinek elhelyezése elé is.

A falusi gazdák és kisiparosok hiteligenyét a községi hitelszövetkezetek látják el, amennyiben a rendelkezésükre áll tőkével ezt megtehetik.

A községi hitelszövetkezetek Erdélyben a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségébe tömörültek. Ezidő szerint a kötelékbe 278 működő szövetkezet tartozik 95,000 taggal. A hitelszövetkezetek tőkéinek összege 50 millió, betétállománya 280 millió. Vagyonához tartozik még az 58 székház és kulturház, amelynek mai forgalmi értéke kb. 8 millió leit tesz ki.

A hitelszövetkezetek kihelyezése 408 millió, a központtól erre a célra 54 milliót, idegen bankoktól 23 millió leit vett igénybe.

A csupa kisemberekből álló szövetkezetek vagyona mai értékelés szerint kb. 60 millió leit tesz ki.

Ez a tőke nem kicsinyelhető le, különösen, ha arra gondolunk, hogy mekkora erkölcsi tőkét jelent az a falusi lakosság előtt, különösen ott, ahol a hitelszövetkezetek működése nyomán kulturális épült, ahol annak gazdasági szakosztálya a közös beszerzést és értékesítést is megszervezte, gépeket állított be közös használatra, ahol megszervezte az állatbiztosítást, a temetkezési együletet és a falu kulturáját előmozdítja olvasóterem felállításával.

Sajnos, a hiteligenyeket sem a falusi szövetkezet, sem a központ nem tudja kielégíteni. A Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének legalább 150 millió 14%-nál nem drágább hitelre lenne szüksége, hogy szövetkezeteit elláthassa s hogy azokkal az idegen tőkéket visszafizethesse.

Mivel kevés kilátás van arra, hogy ezt a tőkét, mint külföldi kölcsönt meg lehessen szerezni, a szövetség a belső tőkéképítést látja egyedül célravezetőnek, hogy egy 10%-kal kamatozó „alapító üzletész” jegyzése által gyűjtessék össze a szükséges összeg. Ennek elérésére széleskörű mozgalmat indítanak a magyarság között, akik az évszázadot jelentő tíz év alatt tulajdonul megtanulhatták azt, hogy csakis saját erejükre támaszkodhatnak, mint minden téren, úgy itt is. És Erdély magyarsága látva most, hogy az összetartás milyen erős bástyájává lett az érdekeinek, nem fog késmi áldozatok árán is kiépíteni anyagi jólétének pilléreit.

NÖVÉNYNEMESÍTÉS ÉS VETŐMAGTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Gräbner Emil.

A szántóföldi buza fajta kísérlet eredményeinek értékesítési határai.

Minden gazda, aki kötelezte magát arra, hogy az eredményekről számot ad, a földművelésügyi tárca terhére, kísérleti oszlopokra ingyen buzavetőmagot kapott. Az egyes növénynemesítőktől lehívott kísérleti vetőmagtetelek számából arra lehet következtetni, hogy a kísérletezéshez való készség megvan; jóllehet a kísérletek szervezését és nyilvántartását végző mezőgazdasági kamarák a jelentkezőkkel szemben bizonyos igényekkel léptek fel. Körülírják azokat a minimális szabályokat, amelyeket az eredmények megbízhatósága érdekében minden kísérletezőnek be kell tartania.

Nem céloim bővebben kitérni a kamarai előírásokra, amelyek előzékeny kompromisszumot jelentenek a gazda kényelme javára, az eddigi sokat hangzatosított „kísérletezésre rá nem éres” és a 3—6-szori ismétléssel beállított, kifogástalannak mondható kísérleti formula között. Nem céloim kitérni a szántóföldi kísérletezés technikájára, mert arra a „Köztelek” hasábjai már több ízben rávilágítottak; a kimerítő tájékoztatást pedig mindenki megtalálja Villax Ödönnek: „A szántóföldi kísérletezés gyakorlati” című könyvében.

Csak annyit szeretnék, mint szakmabeli, az ügy érdekében egészen szerényen megjegyezni, hogy növénytermesztésünk még mindig éri annak a szeretteljes ápolásnak a hiányát, amit a magyar gazda elsősorban az állataira áldoz. Az állati termelés irányítása körül mindig a legmesszebbmenő gondoskodás érvényesül, míg azt, hogy melyik táblájába milyen buzát vessen, sokkal egyszerűbben szokta a termelő gazda elintézni. Holott sokkal súlyosabb a mezőgazdasági jövedelemnek az a része, amely a növénytermesztésből folyik be.

A növénytermesztés hamupipóke sorsa sok tévedésnek és veszteségnek válik szülőanyjává. Az állat függetlenebb a meg nem változtatható természeti erők behatásaitól és inkább meg tudja értetni, ha valami baja van, sokszor feleslegessé téve a megfigyelést és az abból való következtetést. A növény néma. Hozamának nem kívánatos változását és annak okát csak azzal tudja megértetni, aki tisztában van a növény termelésére ható tényezők működésével, de tisztában van magának a növénynek az életteljárásával is.

A növénytermesztés körében megfigyelt jelenségekről csak ilyen alapon lehet helyes következtetéseket levonni.

Hiba, ha a növénytermesztő gazda abból indul ki, hogy egyik tábláján ezt a művelési módot, vagy vetőmagot alkalmazta, a másikon meg amazt és cséplés után szilárdan meg van róla győződve, hogy a hozambeli különbséget az ő intézkedése idézte elő, nem pedig a két tábla közötti fennálló egyéb különbségek is, miáltal a kép mindig zavarossá és következtetésre alkalmatlanná válik. Mégis vannak gazdák, akik meggondolás nélküli, mereven ragaszkodnak az ilyen, „nagyban” elért eredményekhez, sőt megokolás nélkül kétségbevonják ezzel szemben a kifogástalanul végrehajtott kísérlet értékét, amelyben a feladott kérdés elől, helyes kísérleti technikával, tényleg minden zavaró mellékkörülmény ki volt küszöbölve.

Hasonló kedvezőtlen elbirálás alá kell, hogy essen az olyan értelemben vett próbavetés, hogy a gazda a táblájának egyetlen, aránylag kicsi részén, ke-

Honori Mag
vezet!

MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI RT.

KÖZPONTJA: BUDAPEST, IV., SZÉP-UTCA 5.

MONORI MAGKERESKEDÉSE: BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 3.

ŐSZI ÁRJEJYZÉKÜNKET BÁRKI KIVÁNSÁGÁRA INGYEN ÉS BÉRMENTVE KÜLDJÜK

GAZDAKNAK KÜLÖN NAGYBANI ÁRAJANLAT!

keny sávon próbál ki valami újat és ennek a résznek elszigetelt hozamát állítja szembe a tábla teljes hozamával. Ha csak nem kimondottan ártalmas hatása az illető újítás, a próbasáv a dolgok természeténél fogva már önmagában véve is nagyobb területegységenkénti hozamot tud felmutatni. Ily módon különböző „termésfokozó” szerek kedvező hatásáról egész adathalmazokat lehet összegyűjteni, de a termésállagok nagybani emelkedése, a csodaszor kiterjedtebb használata után, mégis csak elmarad.

Egészen más elbírálás alá esik, ha valaki demonstrációs célokra állít be a fentiek szerint kezdetleges próbákat, amelyek számszerű feldolgozása azonban a számító és tisztán látni akaró gazdára semmiképpen sem lehet megnyugtató.

Visszatérve ezek után a buzaajtakísérlethez és a továbbiakban csak kifogástalanul beállított kísérletekre gondolva, mégis megtörténik, hogy helyes eredmények helytelen általánosítás miatt, a gazda egy szép napon arra a hamis megállapításra jut, hogy kísérleti eredményei a nagybani természetben meghazudtolják magukat.

Peúig ami bekövetkezik fél-, vagy egyholdas kísérleti parcellákon, annak a logika vas szigoránál fogva be kell következnie a nagybani természetnél is, azonos viszonyok között.

A baj legtöbbször az azonos és nem azonos viszonyok figyelmen kívül hagyásában van. Nem látjuk elég tisztán a bel- és külterjes buzatermesztés tényezőit, azok hatását és jelentőségét, kapcsolatban a fajtákkal.

Nézetem szerint főleg ez a körülmény okozza a csalódásokat, amelyek azonban elmaradnak, ha — buza fajtamegválasztásáról lévén szó — mindig szem előtt tartjuk a következőket:

Olyan buza, amelynek kizárólagos termesztése, még egy középirtók keretein belül is, vagy akár kisebb gazdaságokban, minden esetben a legelőszzerűbb volna: mincs. Ez az állítás adatokkal bőségesen igazolható.

Vannak bel-, közép- és külterjes termesztési viszonyok közé való buzaajták.

A belterjes fajtáknak általában szilárdabb a szalmájuk, betegségeknek legjobban ellenállanak, kalászuk aránylag tömört, jól termékenyül, termőképességük a legnagyobb, de — igényesek.

A középterjes fajták a felsorolt tulajdonságokat kisebb mértékben bírják, az igényük is kisebb, optimális viszonyok közt már nem képesek arra a teljesítményre, amelyre a belterjes fajták.

A külterjes fajták jellemzője a feltűnően erős csirázási erő, a kezdetben vékony, szegényes levélállomány, igen jó bokrosodóképesség, vékony szár, kicsi, laza, elhegyesedő kalászalak és legzserényebb igények. Belterjes viszonyok közt az ilyen fajták lehetetlenek, mert rendszerint korán összerogynak, vagyis megdülnek, de ettől eltekintve sem képesek nagyobb teljesítményre. Nagy életerejükél fogva azonban külterjes viszonyok között feltétlenül a legjobb termést adják. Belterjes fajták ilyen helyeken csak veszteséggel termelhetők.

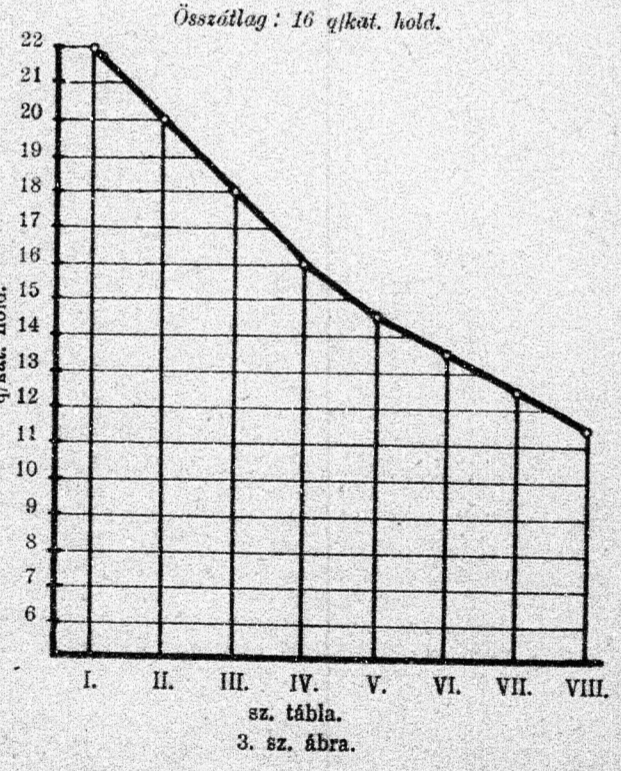
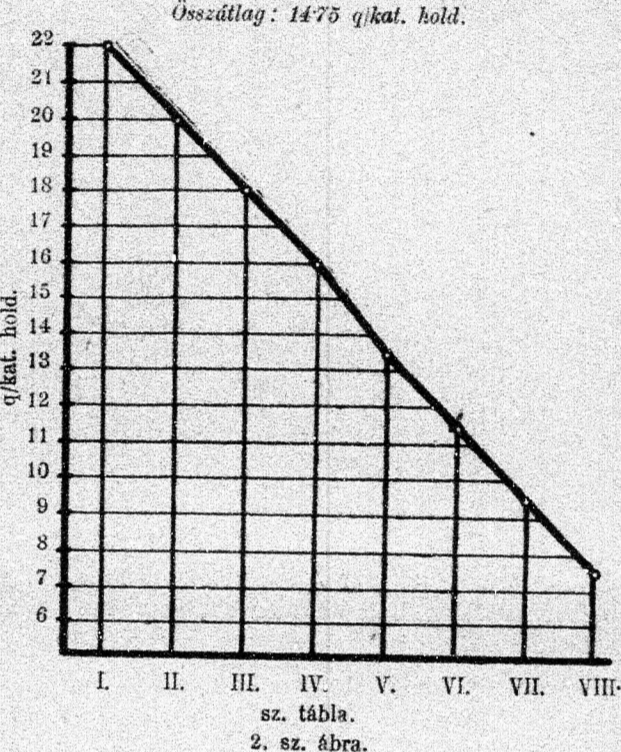
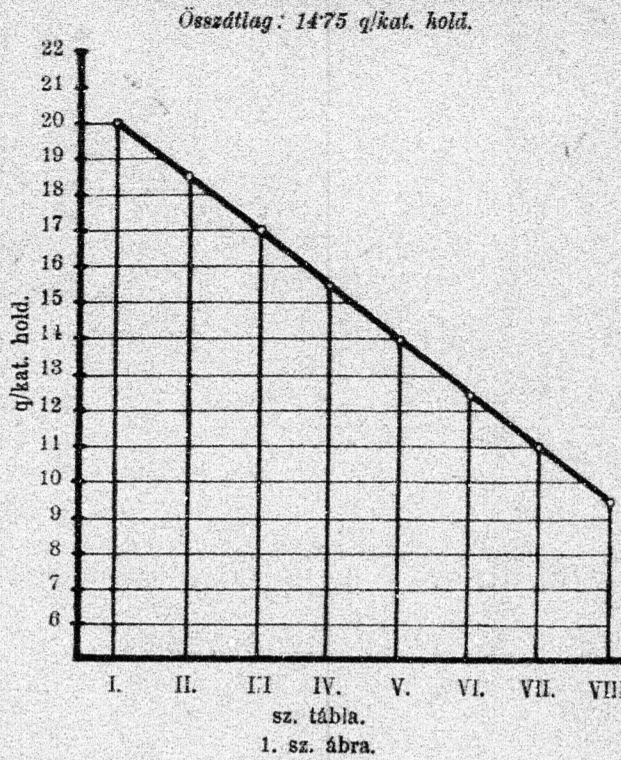
A bel-, közép- és külterjesség fogalmát a buza-termeléssel kapcsolatban igen részletesen lehetne tárgyalni. Esembe jutnak azok a körülményes kérdőívek, amelyekkel a növénynevelők régebben igyekeztek a gazda segítségére jönni, aprólékosan kikérdezve őt a termelésének szintjét befolyásoló tényezőkről.

Sokkal egyszerűbb, ha a belterjesség fokát annak eredményével, a területegységenkénti hozam nagyságával fejezzük ki, mert a fajta szempontjából mindegy, hogy melyik tényező idézi elő a bel- vagy külterjességet.

Hazai viszonyaink között általában belterjes fajták mennek jól ott, ahol a normális tenyész körülmények után várható magtermés kat. holdankint 15—16 q, vagy ennél több. Középterjes fajták vetendők oda, ahol a várható magtermés kat. holdankint 12—14 q, külterjes fajták pedig oda, ahol ez csak 11 q, vagy ennél kevesebb.

Kiegészítésre ez a csoportosítás annyiban szorú, hogy száz százalékig csak az ország nyugati és északi részeiben tud érvényesülni. Minél szárazabb és melegebb éghajlat alá vándorolunk innen, annál inkább veszítenek jelentőségükből a nedvesség iránt is igényesebb, tipikus belterjes fajták, de annál inkább fokozódik a közép- és külterjes fajták aránylagos teljesítőképessége és annál inkább szorítkozik a számszerű fajtamegválasztás csak erre a két típusra.

Ha például Sopron megyében akarunk pillangós elővetemény után, jó földbe, szeptemberben buzát

vetni, célszerűen csak belterjes buzát választathatunk, például az eszterházi 18-at és ettől joggal várhatunk 18 q kat. holdankint, vagy még jobb termést.

Ha ugyanilyen feltételek mellett gyenge termőképességű, kavicsos, homokos sopronmegyei vályogtalajba akarunk buzát vetni, csak külterjes fajtára gondolhatunk, mondjuk a Fleischmann-féle 481-re, mert tudjuk, hogy kat. holdankint csak 10—11 q magtermésre számíthatunk, de igazolhatjuk azt is, hogy ugyanott és ugyanakkor a belterjes E. 18 kat. holdankint csak 8 q termést szolgáltatna.

Ha az előbb említett jó táblába, répa után, novemberben akarunk buzát vetni és tudjuk, hogy a késői vetés miatt, ami a jó talajminőség ellenére erre a termelésre rányomja a külterjesség bélyegét, csak 12 q kat. holdankinti termésre számíthatunk, nem E. 18-at, hanem F. 481-et fogunk vetni, mert igazolhatjuk, hogy ugyanakkor és ugyanott, amikor az utóbbiból kat. holdankint tényleg 12-50 q termést csépelünk, az előbbi csak 11 q-t adott volna.

A nagyobb számú fajtáknak ezek szerint nagyon is megvan a látjogosultságuk. A belterjes E. 18-at és a külterjes F. 481-et csak példaképpen ragadtam ki a sok közül.

A fajták sokfélesége nélkülözhetetlen együttes, akárcsak az orgona sipjai, feltéve, hogy van, aki tud rajta játszani. Enélkül a gazdaság nagybani termésátlagai nem emelkednek, vagy legalább is nem lényegesen; mert a gazda vagy helytelenül, túl kényelmesen állított be „kísérleteket”, vagy jól, de kevés helyen kísérletezett és tapasztalatait mindenhol akurja általánosítani, vagy még mindig azt hiszi, hogy két különálló tábla termésének egybevetéséből is szabad és lehet „kísérleti” eredményeket levonni, vagy csak „hallotta”, hogy valamelyik új fajta kiváló jó és minden további nélkül az egész vonalon megindította annak termesztését.

Ha egy tetszőleges gazdaságban évente nyolc táblát vetnek el buzával és a különböző elővetemények, talajelőkészítések, talajminőségek és vetési módok együttes hatására az egyes táblák rendre 20, 18-50, 17, 15-50, 14, 12-50, 11 és 9-50 q-t teremnek kat. holdankint, egy régi, elfajzott, középterjesnek mondható fajtából, akkor ezeket a terméseredményeket az 1. sz. ábra szerint lehet ábrázolni.

Ha ugyanez a gazdaság az egész vonalon átler egy újabb, belterjes buzaajtára termesztésére, azzal a hiányos megokolással, hogy ez az új fajta, a nagybani termesztést megelőző kísérletekben az I. és II. táblán határozottan jobbnak mutatkozott, a táblánkénti terméseredmények a 2. sz. ábra szerint fognak alakulni.

Az új, belterjes buzaajtára csakugyan emelte a nagybani hozamot — belterjes viszonyok között; de ugyanannyival csökkentette az átlagtermést a gyengébb területeken okozott visszaesés miatt. A végeredmény tehát: 0.

Ha ugyanaz a gazdaság, tudva azt, hogy nagyon is változó értékűek azok a tenyész körülmények, amelyekkel buza vetéseinek biztosítani tud és kellő jártassággal rendelkezve a fajtaismeretben, nemcsak a belterjes, hanem a gyengébb területeken is kísérletezve, megtalálja ezek számára is a legmegfelelőbb külterjes fajtát és az egyes táblákat a szerzett többoldalu tapasztalatok alapján egyedenkénti elbírálásnak veti alá, amikor arról dönt, hogy hova melyik fajtából vessen, a terméshozamok a 3. sz. ábra szerint alakulnak.

A hozam emelkedése biztosítva van az egész vonalon és a gazdaság össztlagában is kifejezésre jut. Szakszerűen irányított gazdaságok buza-termelésében csakugyan ez a helyzet. De nagyon messze vagyunk még attól, hogy ez mindenütt így legyen.

A buza minőségkérdését eddig nem érintettem. Mert természetesen tartom, hogy különösen napjainkban, minden képzelt gazda, a saját jól felfogott érdekében, az egyes fajtákkal elérhető minőségbeli változásokat is figyelembe veszi, amikor kísérleti eredményeit jóvedelmesség szempontjából elbírálja, vagy ezek alapján az egyes táblákba vetendő fajtát meghatározza.

Ez az elmondottakon mit sem változtat. Napjainkban a minőségglaz hullámai sok profétát vetnek felszínre, de annál kevesebb emészhető ötletet. A proféták legkitartóbban a növénynevelőket vádolják azzal, hogy a buza minőségét elrontották. Akkor, amikor köztudomásu, hogy ugyszólván minden nemesisítőnek voltak és vannak minőségfajtái, amelyek messze felülmúlják a nem nemesisített tisztavideki buzát és csak a gazdán, illetve a termelés jóvedelmességén mulik, hogy melyik fajta termeltessék. Köztudomásu az is, hogy akkor sem termelt mindenütt minőségbuza az országban, ami-

A LEGOLCSÓBB NITROGÉNTRÁGYÁT NYERI, HA A HUGYLEVET ÉS TRÁGYALEVET TŐZEGKORPÁVAL FOGJA FEL.

Szükséglet számolásaitonként és naponként . . . . . 1 kg. Különleges berendezés nem szükséges, minden istállóban alkalmazható.

gróf ZICHY BÉLA fonyód-feketebézsényi tőzegtételeinek bérlete, Budapest, IV., Petőfi Sándor-utca 14. Telefon: Automata 684-89 (9-161 2-4)

kor buzanevelők még nem voltak. Sőt! Néze csak meg valaki Magyarországnak a bécsi tőzsde által 1885-ben kiadott buzaminőségi térképét!

Buzanevelésünk mai fejlődési fokán nincs még olyan kimondott minőségbuzánk, amely mennyiségileg is fel tudná venni a versenyt mindenütt, de különösen a legtermékesebb nyugati vidékeken olyan fajtákkal, amelyek a legmagasabb hozam mellett nem kimondott minőséget, de feljavításra nem szoruló, elsőrangú lisztet képesek adni.

Nem megokolt tehát a ma meglévő, kimondott minőségbuzáinkat kivétel nélkül, mindenütt termelésre ajánlani.

Nemcsak a termelő veszíthet, ha egyszerűen átnyergel, mert a mennyiségbeli veszteséget és a nagyobb kockázatot nem fizeti meg neki senki; de végeredményben bekövetkeznek a nemzeti jövedelem csökkenése is!

Kimondott minőségbuzából csak annyira van szükségünk, amennyi az exportfeleslegünk és amennyi a belső piacon termelt gyengébb minőségek feljavítására kell. Ezt a mennyiséget pedig már a ma meglévő minőségbuzáinkkal is meg tudjuk veszteség nélkül termelni, mert úgy látszik területünk is van elég, ahol mai minőségbuzáink mennyiségileg is megállják a helyüket.

A minőségkérdés és vele együtt a buza- és liszt-kivétel sikeres rendezése tehát csak szervezés kérdése, ami nem zárja ki azt, hogy tovább ne dolgozzunk a magyar buza minőségének az egész vonalon való emelésén.

Bár a dolgok természeténél fogva hasonlíthatatlanul könnyebb az amerikai növénynevelőknek minőségfajta előállítását olyan külterjes viszonyok számára, ahol nagy területeken a kat. holdankinti termés hozam 4-5 q-nál nem több, mint a magyar növénynevelőknek, háromszor, sőt négyszer nagyobb termőképességű területek számára.

Eszterháza. Dworak Károly hercegi intéz.ő.

LÓTENYÉSZTÉS.

A ló birálatának előfeltételei.

A tenyésztőnek egyik legkiemelkedőbb tulajdonsága legyen az, hogy állatait, amelyeket tenyésztesz s amelyekkel mint tenyésztő foglalkozik, szakszerűen tudja megbírálni.

Tenyészített állataink szakszerű birálatára egyik alapfeltétele állattenyésztési tudásunknak. Az objektív bíráloképesség hiányában, arra irányuló minden törekvésünk, hogy tenyésztésünkben megfelelő eredményeket érjünk el vagy meddő marad, vagy a véletlen játéka szerint leszünk a legváltozatosabb tenyésztési meglepetések kitéve. A tenyésztőnek meg kell lennie annak a „képességének”, hogy a tenyésztésre szánt anyagot a rendelkezésére álló tartási viszonyok és a használati cél figyelembevételével meg tudja választani. A megfelelő küllem szerinti kiválasztásba még mindig beleszólhatnak az öröklés és öröklékenység kiszámíthatatlan véletlenei, amelyek sokszor legjobb igyekezetünkre és lelkiismeretes munkánkra is rácsúfolnak. Mert könnyen előfordulhat, hogy a legkifogástalanabb küllemű szülőknek ivadéka nagyon sok tekintetben átlag értéken alul maradnak. Gyakorlati értelemben tehát a szülő értékét az ivadékokban fellelhető hasznos és jó tulajdonságok összessége adja.

Ma már az összes háziállatot állatfajta küllemi birálatára eléggé kimozdított állattenyésztési tudományág. Sajnos, a hazai hippológiai irodalom a lónak, mint gazdasági haszon- és igásállatnak alkati birálatával a gazdasági használhatóságot illetően ugyiszólva egyáltalán nem foglalkozott és sajnos, nem is foglalkozik. Pedig amennyire fontos a tehénnél a tejtermelés, a biránál a gyapjuhozam és a sertésfajtaéknál a hus-, illetve zsirtermelés, éppen olyan fontos a lónál,

mint munkaállatnál annak munkateljesítménye, illetőleg munkaképességének hasznosítása.

A lovak eddigi és mai birálati is tisztán a küllemi formák elbírálásán és megvitatásán alapul és kevés tenyésztő jutott el csak odáig is, hogy a lábakon és lábvégeken lépten-nyomen található anatómiai rendellenességeket, amelyek természetesen az összes lábizületet technikai használhatóságát is befolyásolják, észrevegye és így a rendellenességekből származó korai elhasználódást megokolni tudja (Plósz Béla dr. h. államtitkárnak a „Szentgyörgy” 1930. évi 19. számában megjelent erre vonatkozó, abszolút értékű cikkét ajánlom a lótenyésztő gazdáknak figyelembe.)

A tenyésztők nagy százalékának szeme csak a külső formák megítélésére van beállítva. Ezeknek egy kis hányada különös tenyésztői képességgel születik s ezekre azt szokták mondani, hogy jó szemük van a lóhoz. Ezek a született formaérzékkel megáldott tenyésztők még a szervezet technikai és anatómiai ismeretén felépült tudományos szabályok megállapítása előtt is kiváló eredményeket értek el, mint tenyésztők. Szemük, egyrészt velük született formaérzék alapján, másrészt az állandó gyakorlat mellett csak ritkán csalta meg őket. A fajtatípust emlékeztük rögzítette és a lovak birálatánál az egyedek formáját ehhez az emlékezeti képhez hasonlították és ezek szerint ahogy a birálati egyedek megközelítették ezt az emlékezeti formaképet, vagy eltértek attól, aszerint tartották a megfelelőket a tenyésztésben, vagy zárták ki a nem megfelelőket a tenyésztésből. A birálatnak ezt a módját csak a „született tenyésztők” értették. Isten adta egyéni tulajdonság ez, amely azonban csak keveseknek adatott meg s amelyet tovább adni, tanítani nem lehet, miután a született tenyésztő a saját szemzöngéből és szemével látja a megbírálandó egyedeket. A birálat ilyen formája tehát mindig egyes személyek képességéhez van kötve, nem mindenkor támasztható alá megfelelő tudományos megoklással és éppen ezért gyakran ad okot meddő vitákra.

Ne feledjük el, hogy nagyon sok löszerető ember egyszerűen löszakértőnek is képzeli és vallja magát. Pedig igazi löszakértő, tehát olyan, akinek kimondott véleménye, birálati tudománya és szakszerű alapon áll, még ma is vajmi kevés van. Annál több a löszerető egyén, ami végeredményben nagy szerencse, mert a ló szeretete nélkül még soha senki nem lett löismerővé. A kettőt azonban nem lehet egy mértékkel mérni és egyenlő rangra emelni. A verseny pályákon nyüzsgőnek a magukat löszakértőknek képzelő, jóhiszemű játékosok, akik a legképtelenebb „szakkifejezéseket” vagdoszák egymás fejébe, amint az egyes lovakat bírálgatják. Ezekről a tudatlan hallgató szentül hiszi, hogy a legkiválóbb tudású hippológusokat hallja beszélgetni. Általánosan elterjedt felfogás az, hogy könnyű mesterség a szép lovat a csunyától megkülönböztetni. Ezt elismerem. Ellenben nagy kérdés, hogy az a bizonyos szépség festői, vagy teljesítmőképességi értelemben vett-e? Az angol telivértenyésztő szerint: „Handsome is, that handsome does”. Magyarul: „Szép az, ami szépet tesz”. Nézzünk meg például egy berber, vagy arab lovat, amelyet keleti tenyésztője használ. A lehető legszabálytalanabb küllemi formák mellett mit és mennyit kell „teljesítenie” és pedig éppen csontvázának kiválóan alkalmas „munkaalkat”-ánál fogva, amelyhez természetesen megfelelő vérmérséklet is járul. Ezek után joggal kérdezhetné tőlem valaki, hogy van-e tehát egyáltalán megtanulható löbírálathat, tehát olyan birálat, amelynek eredményét szakszerűen utánvizsgálhatjuk, vagyis amely nem a képzelt és önhitt fölényen alapszik. Igenis van és pedig a ló csontrendszerének ismerete, párosulva annak mechanikai viszonyainak ismeretével. A csontváz az egyedül stabil építménye a kifejlett ló testének, amely a kifejlett lónál, annak kimúlásáig nem változik. Nagyon helyesen hasonlítják össze olykor a lovat a mozdonyval; mert minél célszerűbben van utóbbi

konstruálva, minél alkalmasabb annak erőátvitelére, annál kevesebb gőzt fog felhasználni bizonyos erő kifejtésére. Ugyanígy van ez a ló csontvázánál is. Minél hosszabbak azok az emeltyűk, amelyekre az izmok a gőz értelmében hatnak, minél célszerűbbek az ízületszögelvek, annál intenzívebb az izomere hatása, annál kevesebb az erőfelhasználás és annál nagyobb az erő kifejtés a minimális erőfelhasználás mellett. A komoly, tudományos alapon nyugvó birálat tehát csak a ló csontvázának tökéletes ismeretén épülhet fel és pedig olyan értelemben, hogy a csontrendszernek egyes csoportjai milyen mechanikai célt szolgálnak nemcsak a futó, hanem a lépő, tehát igáslónál is. A ló csontrendszerét azonban nem mint kifőzött, preparált vázát, hanem mint élő állatot kell elbírálnunk, tehát féligmeddig röntgenkép alakjában.

Birálat tárgya mondjuk, az ágyék hossza, amelyet a hat ágyékcsigolya alkot és amely általában a gerincoszlop leggyengébb része. Az élő lovon az ágyék hosszát közvetve úgy határozhatjuk meg, hogy a külső csipőszöglet és utolsó borda közötti távolságot vesszük alapul, amely egyszerűsítve az ágyék hosszát is jelenti. Ennek a távolságnak alapján beszélhetünk zárt és nyitott, vagy erős és laza ágyékről, illetőleg kötésről. A belső csipőszöglettel a faroktüzésig terjedő távolság adja a hátsó lovaknál olyan fontos keresztcsont hosszát. Az erőátviteli szempontjából a legfontosabb részek: a farkak és csontjainak hosszát is meg lehet határozni. A csipőszöglettel a külső csipőszögletig terjedő távolság adja a csipőcsont hosszát. A csipőszöglettel az ülógumóig (a comb hátulós vonalának legkiemelkedőbb része) terjedő távolság adja az ülőcsont hosszát, amelynek jelentősége, annak hosszát illetően, futólovaknál nem vitatható. A csipő- és ülőcsont a keresztcsonttal együtt az erőátvitelnek legfontosabb emelői, miután megfelelő hosszúságuk mellett lehetővé teszik a gyors és könnyű erőátvitelét a farra, ahonnan a munka, illetőleg mozgás kiindul. Végül a lónak még egy nagyon fontos csontszerkezeti részével kell foglalkoznom és ez volna a mar és ennek tövisnyújtványai.

Minél magasabb a mar és minél hosszabban nyulik bele a hátvonalba, annál teherbírabb a hát és annál hosszabb a szegycsont. Ugyanez áll a mar csigolyáinak tövisnyújtványaira is, amelyek a hátizomzat egykaru emelőként szerepelnek. A hosszú, magas mar benyulik sokszor a 15-ik hátsócsigolyáig és magasságban 7-8 cm-rel emelkedik a hátvonaltól. A hát és mar aljától lévő hátsócsigolyák tövisnyújtványainak hosszát, noha azokat a hátizmok takarják, az együttes bordaizomzat fekvéséből állapíthatjuk meg. A bordaizomzat kötegszerűen fekszik a bordák legmagasabb külső ívén, amit a fej mozdulatainál észlelhetünk. Ezeknek a hátvonaltól való távolsága adja a tövisnyújtványok magasságát.

A lapocka fekvése és hossza is könnyen állapítható meg a lapockaporc helyzetéből. Még könnyebben bírálatok az ízületekkel határolt csontok.

Sokszor előfordul, hogy ápolatlan, lesóványodott lovat kell használhatóság szempontjából elbírálni. Ilyenkor esnek azok a bírálok, akik magukat kimondott szaktekintélynek képzelik, rendszerint a legnagyobb hibába, mert a normális kondíció hiányában még bírálatra sem érdemesítik az egyedeket és a biztos alapot nyújtó csontszerkezetet egyáltalán figyelemre sem méltatják. Pedig a birálat legáltalános alapja és legváltozatosabb objektuma az izomzat és a zsirlerakódás. A zsirrétegek takarják a feltűnő alkati hibákat, az izomzat fejlődése viszont a munka minőségétől és nagyságától, továbbá az ezzel arányban álló takarmányozástól függ és ezek szerint állandóan változhatnak. Lesóványodott, rossz erőállapotban lévő lova-

* Az ágyék hosszát az utolsó hátsócsigolya és a keresztcsont közötti távolság fejezi ki, a csipő és utolsó borda közötti távolságot a bordának ferde vagy kevésbé ferde fekvése befolyásolja. (Szerk.)

NAGY ÁRLESZÁLLÍTÁSSAL
tesszük lehetővé, hogy gyümölcsfáit a rossz gazdasági viszonyok ellenére is

DENDRIN-nel

permetezhesse.

SOTOR hernyóenyv, **AMONIL** kénes permetezőszer is olcsóbb lett.

Gyártja: **KRAUSZ-MOSKOVITS EGYESÜLT IPARTELEPEK R.-T., BUDAPEST, VIII., ÖRÖMVÖLGY-UTCA 8. SZ.**
KÉRJE ÚJ ÁRLAPUNKAT!

KÉRJE ÚJ ÁRLAPUNKAT!

KÉRJE ÚJ ÁRLAPUNKAT!

**I. HA
ÁVAL**

... .. i kg.
alkalmazható.

... ..
(3-151 2-4)

kat, ha azoknak egészséges a rágószervezete és izületei épek, úgy bőséges és tápdus takarmányozással és megfelelő fokozatos munkával elsőrendű munkaképes állatokká fejleszthetünk. A legfontosabb a jó csont-alap és a megfelelő hosszú emelőszervezetek, amelyek biztosítják az izomfejlődés lehetőségeit. A csontszerkezet alapos ismeretén felépült bíráló azonban még mindig nem nyújt elegendő alapot ahhoz, hogy a ló teljesítményére 100%-ig következtethessünk, mert vannak más tényezők is, amelyek ennél a fontos kérdésnél nagyon nagy szerepet játszhatnak.

Hogy mást ne említsék: a vérmérséklet. A ló vérmérsékletét munkaközben, amikor tudásának, képességének legjavát kell adnia, tudjuk legjobban elbírálni. Itt nyomul előtérbe a versenyek és futtatások jelentősége, amelyeket telivér tenyésztésünk nem nélkülözhet, miután a telivér egyedek tehetségüket, képességeiket csak a pályán bizonyíthatják be. Az eredmény maga számtalan körülménytől függ, amelyek sokszor kérdésessé teszik feltűnő-nagyságok realitását. Sok függ a ló és lovas kondíciójától, a lefutandó távolságtól, a verseny idejétől, a talaj állapotától stb. Az ugyanazon távon futott, megismétlődő versenyek megismétlődő eredménye adná a tehetségek igazi képét. És ha már minden versenyviszonylatban meggyőződünk a „győztes nagyság” tehetségéről, akkor még mindig kétséssé tehetik tenyésztésbevitelét annak külemi hibái, amelyek rendszerint a rossz és túltenyésztett csontrendszerrel vannak összefüggésben és épp ezért az ilyen telivért a félértényesztésben felhasználni a tenyésztés szempontjából bünt jelent, miután a csontrendszer hibás alakulása örökös. Számos példa igazolja, hogy a vérben „magasan” tenyésztett félvér az állandó telivérezés következtében csontban vékonyodik, elfinomul. A köztényesztésben a félértényesztés szempontjából csak olyan telivér mén jöhet, mint jó regenerátor számításhoz, amelynek az erős és jó csontszerkezet megfelelő vérmérséklettel párosult.

Az igás lovaknak, tehát nagyrészt a lépésmunkát és teherhuzást végző lovaknak teljesítmőképességét elbíráló versenyek rendezése különösen Németországban és Amerikában csak a legújabb időkben kezd ismertebbé és ezáltal elterjedtebbé válni. Hazai viszonylatban ezekről a tehervonó versenyekről még nem lehet beszélni; kíváncsok volna gazdasági szempontokból ilyenek rendezése és a megfelelő eredményeknek közéadása.

Sok mindent lehetne még a lovak bírálatával kapcsolatban írni, mert sajnos, ezzel a közleményemmel egyáltalán nem merítettem ki a tárgyat, amelyhez még sokat lehetne hozzáfűzni. Nagy általánosságban azonban kitértem azokra a fontos képességekre és bírálati momentumokra, amelyek nélkül a lószakértőt, illetőleg a bírálókat magát el sem képzelem. Ezek a képességek jelentik az anatómiai és fiziológiai tudást, amelynek alapján a tudományosan megejtendő bírálat mindenkor vitán felül áll.

Thiringer Vilmos.

SERTÉSTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: e. Dorner Béla.

A hussertés értékesítés jövője.

Mielőtt az itt közlendő álláspontom ismertetéséhez hozzáfognék, kijelentem, hogy az ifj. Patz Gyula által elmondottakkal teljesen egyetértek. Szabadon most már az én szerény nézetemet leszógezném.*

Rövid idő múlva a magyar hussertésenyésztés annyira fejlődik, hogy nagy tömegeket fog a piacra dobni. Hogy ez bekövetkezik, az biztos! Nézzük már most mi lesz akkor?

Háromféle anyag kerül eladásra: 1. a legkényesebb, a sonkamalac; 2. a bacon; 3. az úgynevezett tökesüldő.

1. A sonkamalac, amely mindenkor az első helyet fogja elfoglalni a piacon. Ezzel szemben a nagyvágó követelményei a következők:

a) Lehetőleg legalább 75 kg élősúly mellett 14-16% zsírosság. Ha 18%-nál nagyobb, akkor sonkakészítésre nem alkalmas.

b) Nagy sonkaarány százalék. Ami érthető is, mert a fogyasztó közönség a sonkát fizeti meg legjobban.

*) Tóth Ferenc „nézetét” szerénynek jelzi, de előtünk annál „súlyosabb”!

Dorner.

A császárhúst nem sokra értékelik, mert annak nálunk nincs megfelelő fogyasztó közönsége s így aránylag alacsony áron tudják csak értékesíteni.

c) Kedvező vágási eredmény. Ez utóbbi azt jelenti, hogy mi lesz az élő- és vágósúly közötti különbség.

2. A bacon. Ezzel szemben a bacongyáros követelményei az alábbiak:

a) 85-110 kg élősúly, sőt 120 kg még jobb. Azonban nem szabad túl zsírosnak lenni. A sonkamalacnál zsírosabb lehet.

b) Hosszu törzs, mert ilyen sertésnél van sok császárhús, amely a baconnak legértékesebb része. A sonka azonban itt nem játszik nagy szerepet.

c) A kedvező vágási súly itt is fontos.

3. A töke-süldővel szemben a mészáros (tudniillik ezt már nem dolgozzák fel) már nem támaszt valami különös igényeket.

Ennél a fő követelmény 125-135 kg élősúly. Ez lehet, sőt szeretik is, ha keresztezett anyag.

Fő követelménye a kedvező vágási eredmény. Legjobb piaca Wien és Wiener-Neustadt.

Van még egy piaca az ilyen keresztetésnek, ez az olasz. Azonban ezek már a 160-170 kg-os egyedeket kedvelik.

Ezek után világos, hogy legnehezebb mindig a megfelelő sonkamalac előállítására lesz, mert minél nagyobb sonkát (százalékban kifejezve) minél kisebb zsírszázalék mellett kell termelni. Ez az a pont, ahol a márkás tenyésztő nehezen győzhető le, mert nem mindenki tud igazi sonkasüldőt előállítani.

Az én véleményem az, hogy ebben az egy termelési ágban még sokáig nem kell túl nyomott áráktól tartani, különösen akkor, ha a silányabb anyag kivételéről gondoskodás történik, hogy az nagy tömegével ne nyomja az árakat.

Baconanyagot előállítani már nem olyan nehéz, de azért az is szakértelemet igényel. Téves az a felfogás, hogy annak minden jó.

A töke-süldő neveléséhez már szakértelemre nem igen van szükség.

Az egyes áruk minőségének megfelelően fognak az árak is kialakulni. A sonkamalac mindig drágább volt és lesz is, mint a bacon. Viszont a bacon is drágább, mint a tökediszó.

Mivel az utóbbi időben nagyon sok új tenyésztő keletkezett, azt hiszem nem végeztem felesleges munkát akkor, amikor a fentiek vázolásával azokat tájékoztatom — a legfontosabb tényező — a piac, illetve a fogyasztó igényeiről.

Szany. Tóth Ferenc jószágkörmányzó.

Államilag elismert vetőburgonyák az 1930/31. termelési évben.

A 81.441/1923. sz. F. M. rendelettel életbeléptetett vetőburgonya elismerési eljárást a folyó gazdasági évben nyolcadikban bonyolítottuk le. Az eljárás során a vetőgumót termelő gazdaságok burgonyája — a gazdaságok kérelmére — a termelés folyamán bizottsági ellenőrzés alá került és azokat a tételeket, amelyek mind termelési, mind növényegészségügyi szempontból megfeleltek a jó vetőgumóhoz fűződő általános kívánalmaknak, hivatalosan vetőgumónak minősítettük (elismertük), a meg nem felelő tételeket pedig az elismerésből töröltük.

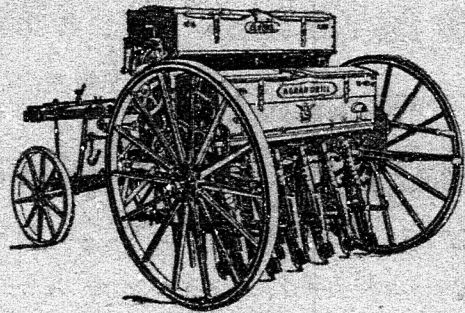
A folyó évben elismerési ellenőrzésre 135 burgonyatétel került, ezekből 74 tételt minősítettünk vetőgumónak, vagyis a bejelentett tételek 54%-át. Ezekben felül van az Orsz. M. Kir. Növénynemesítő Intézet által elismert 8 hazai nemesítési vetőburgonyatétel, amelyekkel együtt az összes elismert vetőburgonyatétel betürosrendben az alanti kimutatás tünteti fel.

Vetőgumóbeszerzés végett a gazdák közvetlenül a kimutatásban feltüntetett gazdaságokhoz fordulhatnak. Természetesen bármilyen burgonyatermelési kérdésben alulírott hivatal is készségesen szolgál az érdeklődőknek felvilágosítással. A felsorolt vetőburgonyák ára nagy általánosságban a napi burgonyaaárnál 30-40%-kal magasabb. Esetleges panaszok megvizsgálás és megfelelő eljárás végett alulírott hivattalal közlendők.

Az elismert vetőburgonyákat a gazdaságok a M. Kir. Burgonyatermelési Hivatal „szállítási szabályzata” szerint kötelesek szállítani. A szabályzatot a M. Kir. Burgonyatermelési Hivatal (Budapest, IV., Kossuth Lajos-ter 11. sz.) az érdeklődőknek díjmentesen adja.

Sorszám	Vetőburgonyák	Nemesített	Elismert
Korai érésű fajták.			
I. Korai rózsá.			
1.	Csabaj Gyula dr. gazdasága Csoba, Szabolcs m. (dógei rózsá)	—	11
2.	Eszenyi Jenő gazdasága Tornyospálca, Szabolcs m. (dógei rózsá)	—	27
3.	Festetics Taszilo herceg uradalma Berzence, Somogy m.	—	35
4.	Stömösi Geréby Fülöp gazdasága Föveny-pusztá, Fejér m. (dógei rózsá)	—	148
5.	Németh Viktor és Németh Mihály örökösei gazdasága Dunakiliti, Moson m.	—	50
6.	Reich Armin gazdasága Petneháza, Szabolcs m. (dógei rózsá)	—	15
II. Gülbaba.			
1.	Eszenyi Jenő gazdasága Tornyospálca, Szabolcs m.	—	34
III. Korai sárga (Allerfrüheste Gelbe).			
1.	Eszenyi Jenő gazdasága Tornyospálca, Szabolcs m.	—	6
Középkorai érésű fajták.			
I. Mándoki rózsá.			
1.	Forster János és Pajor Aladár dr. gazdasága Nemesrádaptá, u. p. Bugyi, Pest m.	—	12
2.	Gerster Károly dr. gazdasága Tompa, Bács m.	—	12
3.	Hónig Andor gazdasága Aranyospusztá, u. p. Kálóz, Fejér m.	—	18
4.	Kisszállási Uradalom, Kisszállás, Bács m.	—	9
5.	Liptay László gazdasága Jéke, u. p. Kisvárdá, Szabolcs m.	—	20
6.	Magyar Hollandi Földművelő R.-T. Polgárdi, Fejér m.	—	56
7.	vitéz R. Reviczky László gazdasága Abapuszta, u. p. Balkány, Szabolcs m.	—	15
8.	Rosenberg Miklós dr. és Rosenberg Antal gazdasága Dzsídapuszta, u. p. Jánoshalma, Bács m.	—	15
9.	Székessy György gazdasága Bercel, Nógrád megye	—	15
10.	Vay Miklós báró gazdasága Kisfástanya, Szabolcs m.	—	23
II. Ella.			
1.	Buzás István gazdasága Poklondostanya-Nagyhalászi, Szabolcs m.	—	5
2.	Daróczyhalma és Kelemenligeti Gazdaság Daróczyhalma, u. p. Vajszló, Baranya m.	—	8
3.	Démy Gerő Andor gazdasága Kissároslak, u. p. Egyházaskörök, Vas m.	—	5
4.	Dillemana F. H. gazdasága Páprádpusztá, u. p. Vajszló, Baranya m.	—	8
5.	Eszenyi Jenő gazdasága Tornyospálca, Szabolcs m. (nemesített)	17	38
6.	Festetics Taszilo herceg uradalma Berzence, Somogy m.	—	44
7.	Gelsei Guttmann László báró gazdasága Zalabér, u. p. Pakod, Zala m.	—	40
8.	Hónig Andor gazdasága Aranyospusztá, u. p. Kálóz, Fejér m.	—	7
9.	Horváth Gedeon báró gazdasága Pap, Szabolcs m.	—	10
10.	Hunyady Béla gazdasága Nyirmada, Szabolcs m.	—	15
11.	Ipánka Géza báró gazdasága Pátka, Fejér m.	—	40
12.	Kremicz Mór gazdasága Beicsapuszta, Somogy m.	—	28
13.	Liptay László gazdasága Jéke, u. p. Kisvárdá, Szabolcs m.	—	50
14.	Majsai Béruradalom u. p. Keszőhídegykut, Tolna m.	—	8
15.	Németh Viktor és Németh Mihály örökösei gazdasága Dunakiliti, Moson m.	—	40
16.	Németh Sándor gazdasága Kállósején, Szabolcs m.	—	20
17.	vitéz R. Reviczky László gazdasága Abapuszta, u. p. Balkány, Szabolcs m.	—	20
18.	vitéz Roszner István báró gazdasága Telekes, u. p. Vasvár, Vas m.	—	9
19.	Rosenberg Miklós dr. és Rosenberg Antal gazdasága Dzsídapuszta, u. p. Jánoshalma, Bács m.	—	9
20.	Somssich Béla gróf örökösei gazdasága Babócsa, Somogy m.	—	10
21.	Stromszky Ernő gazdasága Ják, Vas m.	—	5
22.	Székessy György gazdasága Bercel, Nógrád megye	—	9
23.	Sztranyavszky Géza és Sándor gazdasága Nógrádmárcal, u. p. Szűgy, Nógrád m.	—	7
24.	vitéz Tabajdi Kálmán gazdasága Hahót, Zala m.	—	6
25.	Weinberger és Székács gazdasága Vaja, Szabolcs m.	—	30

Weiss Manfred Acél- és Fémművei RT.
Ujdonság!
„GLOBUS”
szabadalmazott műtrágyázó egyesítve merítőkanalas
AGRARDRILL vetőgéppel.

Részletes ajánlattal készséggel szolgál!
Agrarglobus
Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Lipót-körut 12. szám.
Távíráti cím: AGROBUS — Telefonszám: Aut. 286-81

lék meg és így ebben az irányban folyt főleg a magyar buza-nemesítés is. A háboru után mezőgazdaságunk új helyzetbe került, megszűnővén a régi egységes vámhatár és ezzel elvesztvén biztos fogyasztópiacunkat, amelyet még súlyosabban befolyásol az amerikai buza-termelésnek a háboru alatti időben való rendkívüli megnövekedése és a kanadai buzáknak minőségbeli megjavulása.

Ebben a kiélezett versenyben a buza-minőség kérdéseinek megoldása lett döntővé. Foglalkozik előadó mindazokkal a tényezőkkel, melyek a buza minőségére a vetőmagon kívül befolyással vannak. A magyar növény-nemesítéséig is figyelemmel volt a többtermelésre törekvő fő irány mellett a minőségre. A többtermelés terén nemesítőink a régi buzákkal szemben országos átlagban kat. holdankint 3 métermátszával fokozták az átlagot, minőség szempontjából pedig, a m. kir. Gabona- és Lisztkisérleti Állomás beható vizsgálatának megállapítása szerint nemcsak, hogy nem rontották a közönséges buzákat színvonalát, de országos átlagban javítottak is lépték közbé. A háboru utáni időben buzanemesítőink felismerve a minőségre törekvő gazdasági szükségességét, főleg ebben az irányban folytatták tevékenységüket, amit teljes siker koronázott, úgy, hogy számos olyan nemesített buza-fajtánk van, amelyek a buzákat királyának tartott Manitoba buzákat nemcsak eléri minőségben, de azt felül is mulják. Ennek igazolására szolgál a m. kir. Gabona- és Lisztkisérleti Állomás igazgatójának idevágó vizsgálatának eredménye, amely szerint a Manitoba I. buza minőségi értékszáma 91-80, a hazai nemesített buzákat pedig a Bánkúti 1014-es buza értékszáma 190-75, a hatvani 3490/14-esé 99-15, a Székács 1055-é 98-10 és még egész sorozat hazai nemesített buza értékszáma a 92-96 értékszám között mozog, amely tehát valamennyi értékesebb minőségileg a Manitoba I. buzáknál.

A m. kir. Gabona- és Lisztkisérleti Állomás 1929. évi termésű nemesített Hatvani, ősi magyar és Manitoba-buzákat ugyan-csak minőségi vizsgálatnak vetvén alá, az eredmény az volt, hogy a Manitoba buzákat nyolc nemesített Hatvani buza-fajta megelőzte, az ősi magyar buzákat pedig a 27-ik, 29-ik és 47-ik helyre kerültek, igazolásul annak, hogy a céltudatos minőségi nemesített buzákat összehasonlíthatatlannal jobbak a régi magyar buzáknál és felülmulják a Manitoba buza minőségét. Ez a megállapítás a magyar buzanemesítés diadalát jelenti és ezek után véglegesen meg kell szűnni a laikusok egyrésztől a fórumon és nyomtatásban odavetett annak az állításának, mintha a magyar buzanemesítés nem állana a kívánt színvonalon és mintha a régi buzákat jobbak lennének a hazai nemesített buzáknál.

Miután vannak kiváló minőségű, nemesített buza-fajtáink, nincs más teendő, mint megállapítani azt, hogy az egyes vidékek és gazdaságok különleges viszonyait figyelembe véve, ezek közül is, amelyek azok a kiváló fajták, amelyeket a legsürgősebben el kell terjeszteni és ennek megállapítása után ezek széleskörű elterjesztéséről sürögősen gondoskodni kell.

Az elmondottak előrehocsátásával az OMGE említett emlékiratában szükségesnek jelezte, hogy:

1. Egy szakbizottság, amelynek tagjai sorában helyet foglalnak az illetékes állami intézetek vezetői, az OMGE és az Országos Mezőgazdasági Kamara kiküldöttei, a gyakorlati gazdák közül néhány olyan, aki a kérdésben egy mezőgazdasági üzemi, mint növény-nemesítői szempontból elismert kísérleti adatok alapján, mely buzákat azok, amelyek az egyes vidékeken elterjesztésre érdemesek, nem csupán minőségre való tekintettel, hanem valamennyi tényező figyelembevételével.

2. A gazdák legszélesebb körben kioktattassanak a minőség és termés mikéntje tekintetében való összefüggésről.

3. A minőségi termelés biztosságot, tanulmányaihoz szükséges költség biztosítsassék.

4. Állami támogatással juttassanak el a gazdákhöz az 1. pont szerint megállapított buza-fajtákat.

5. Állítsassanak be több évre terjedőleg hivatalos fajta-kísérletek.

6. Az országos m. kir. Növény-nemesítő Intézet és a m. kir. Gabona- és Lisztkisérleti Állomás szerves együttműködése és ezeknek az intézeteknek vizsgálataihoz, tanulmányaihoz szükséges költség biztosítsassék.

Szóló jóváhagyásra ajánlja az OMGE által beterjesztett ezt az emlékiratot azzal, hogy esetleges kiegészítésnek pótlóan való felterjesztése előtt semmi akadály sincsen. (Általános helyeslés.)

Székács Elemér elnök a bizottság nevében köszönetet mond az előadónak értékes előadásáért és a jelenlevőket hozzá-szólásra kéri fel.

Serbán Iván dr. Az előadó által értékesen megvilágított kérdés a növény-nemesítés és a mezőgazdaság egyik leg-aktuálisabb problémája, amellyel ma már a közvélemény is foglalkozik. Az a híresztelés, hogy az idei termésű buzá minősége gyenge és hogy ebben a nemesített fajtáknak is része van, szükségessé teszi, hogy szakavatott helyről világos-tényleg kevéshé megfelelő, ezt csak országosan ható természeti tényező idézhette elő, mert egy év alatt az egész ország buza-fajtája nem változhatott és mert, sajnos, a nemesített buzákat elterjedése még igen csekély arányú úgy, hogy azoknak minőségjavító szerepük országos átlagban még alig érvényesül. A nemesítő üzemekre és vállalatokra olyan szerep vár, amelyet az állam nem vállalhat magára.

Ehhez a munkához szervezethez és a magánvállalkozás élénkiségre van szükség. A magyar növény-nemesítés ma már csőd előtt áll, mert munkájukat nem értékeli kellően. A leg-erélyesebb állásfoglalásra van tehát szükség. A minősített vetőmagot megfelelően kell értékelni az államnak és a gazdák-nak egyaránt. Rendezni kell a vetőmaghitelt is, mert enélkül a mai súlyos gazdasági viszonyok között nem lehet a kérdést megoldani. Az eddigi kísérletek és vizsgálatok bebizonyították, hogy az ország minden vidékére vannak már megfelelő optimális termést adó buza-fajtáink. A hiba tehát nem a növény-nemesítés-ben van, hanem a bajok okát a rendszertelenségben, a termelési politika hiányában kell keresnünk. Kéri a bizottságot, hogy ebben a kérdésben foglaljon állást.

Szolnoky Imre: Felhívja a bizottság figyelmét az időjárás-nak a buza minőségére gyakorolt hatására. Ismerteti újabb az egyes buza-fajták oldatnyomására vonatkozó kutatások eredményeit és megemlíti, hogy a fajtakérdés eldöntésénél megfelelő szerepet kell biztosítani az időjárás statisztikának. A hosszú időre szóló prognózis szerint száraz időjárás periódusba kerülünk, amelyben a magas oldatnyomásu buza-fajták termesztése keveset sikerrel.

Hauser János: A régi felfogás szerint a termés minősége nem fajtatulajdonosság, hanem külső tényezők függvénye. Ma már megfigyelték a növény-nemesítők, hogy egyes kiemelt törzsek mindig határozott irányban reagálnak a külső befolyá-sokra. A reakciónak ez az iránya és mértéke öröklődik és ha ezzel a tulajdonsággal számolunk, a növény-nemesítéshez új alapot nyertünk. A minőségre vonatkozó kísérletek nagy hibája, hogy más helyen más körülmények között végzett kísérleteket is össze szoktak hasonlítani, pedig csak a teljesen azonos viszonyok között folytatott kísérletek szolgálhatnak összehasonlítás alapjául. Például felhozza, hogy az inszoláció behatása a siker minőségére fizikai tulajdonságaira javítottan hat, míg a növény rendelkezésére álló víz a siker mennyiségét emeli. Igen eltérő az egyes növények felszívó ereje is, amely szerint azok száraz vagy nedves időjárásban adnak meg-felelőbb eredményt. Az apró és nagyobb szemű buzáknál fajtatulajdonosság. A kisebb szeműnél mindenestre jobban érvényesülhet a napiállás, a siker minőségére gyakorolt befolyása, mert ezeknek a héja vékonyabb. A nemesítés további során a növényeknek azt a tulajdonságát, hogy a reakció iránya és mértéke öröklődő fajtatulajdonosság, figyelembe kell venni. A fajtakérdés továbbra is fenn fog állni, mert — mint az előadó is mondotta — a szükségszerűségek változnak és a külső tényezők a gazda hatalmán kívül állanak.

Habony Endre báró: Örömmel üdvözlő az előadó által elő-terjesztett beadványt. A hivatalos állásfoglalásra annál is inkább szükség van, mert az utóbbi időben mind gyakrabban foglalkoztak a fajtakérdéssel demagóg cikkek, amelyek a tudatlanság, hiányos tudás, hibás kísérletek, vagy a rossz-akarattal születtek. Ezekkel szemben megemlékezik azokról az értékes közleményekről, amelyek komoly szaklapokban, a „Köztelek”-ben, Mezőgazdasági Kutatószobák-ban jelentek meg és igyekeztek rámutatni azokra a módokra, hogy miként lehet a minőséget emelni. A minőségi kérdést főképp az vetette fel, hogy az exportgabona elhelyezése a tengerentúli verseny és az importállamok önellátó törekvései miatt, igen megnehezült és kismennyiségű minőségüzem tudunk csak elhelyezni. A hiba az, hogy kevés minőségüzem vetnek. A legutóbbi három év adatait tekintve, az állami akció során és magán-üzem forgalomba hozott nemesített buza-vetőmag mintegy 15-20,000 hold vetőmag szükségletének felel meg, ami buza-vetés területünknek nem is 1%-a. Ha a nemesített vető-magok terjesztése csak ilyen arányban folytatódik, eredményre, a helyzet javulására nem lehet számítani. Fontos, hogy a nemesített vetőmagok kiosztása tervszerű organi-zációval menjen végbe és hogy a földművelésügyi minis-teriumnak költségvetésében az erre szükséges összeg biztosítva legyen. Szóvá teszi, hogy a növény-nemesítő üzemek csupán az igénybevétel előtt néhány héttel értesünek arról, hogy melyik fajtaból milyen mennyiséget kíván a minisztérium ki-osztani. A növény-nemesítőknél ezekről jóval a vetés meg-kezdése előtt kellene értesülnök, hogy ennek megfelelően állítsák elő az egyes fajtaból szükséges mennyiséget. Kár háramlik a növény-nemesítő üzemekre, ha egyáltalán nem veszik igénybe a termelt vetőmagot, de akkor is, ha későn értesülnék arról, mert így a vetőmag előállításával járó költségek nem térülnek meg. Elgondolása, hogy a földművelés-ügyi kormány tervszerűen terjeszse a nemesített buza-fajtá-kat úgy, hogy öt év alatt a vetőmag az egész országban kicserél-tessék. Megemlíti, hogy más címen a gabonatermesztéssel és értékesítéssel kapcsolatban sokkal többet áldoz a kormány, fedezi a Futura veszteségeit, nem is szólvá a boletta bevezet-tésével járó kiadásokról és a termelési segítségről. Kívánatos-nak tartja, hogy különböző vidékeken, az ott megfelelő 3-5 buza-fajtát terjeszsek el és a gazdákat ezekre a ter-mesztésre kényszerítsék.

Fleischmann Rudolf: Hangzottja, hogy a növény-nemesítés válságos időköt el. A mai gabonárák és az alaco-nyon megállapított 25%-os növény-nemesítői felár mellett, a növény-nemesítő üzemek csak úgy tudnák számításukat megtalálni, ha sokkal nagyobb forgalmat bonyolítanának le. Az állami vetőmagkiosztások rentabilitása, az alacsony buza-árak következtében, különösen nagy, mert a nemesített vető-magvakkal elért 2-3 métermátszás terméstöbbel bőven meg-téríti a kiosztással járó kiadást. A nemesítő üzemek köz-érendű tevékenységét nem lehet megszüntetni, mert ezzel

tönkre mennének az eddig elért értékes eredmények. A magya-növény-nemesítésre a jövőben is fontos feladatok várnak, mer az egyedüli olyan irányú nemesítés, amely Kelet-Európa viszonyainak megfelel és így a keletre való exporttal kapco-slatban is nagy kulturafeladatok várnak rá.

Dworak Károly szerint a külföldi államok, különösen a keleti államok fokozott segítségben részesítik a növény-nemesítő üzemeket. Romániában nemcsak vetőmagkiosztó-kkal támogatják a növény-nemesítést, hanem a múlt év folyamán üzemekint mintegy 10,000 pengő értékű felszere-lést juttatott a kormány, ezenkívül a külföldi tanulmányutak költséget is fedezi. Kéri, hogy az előterjesztett határozati javaslatot egészítsék ki olyan módon, hogy kérjék fel a földművelésügyi kormányt, rövid buza-fajta ismertető könyv kiadására. A közép- és kisbirtokosok fajtaismerete hiányos, öletszerű intézkedésekkel választják meg a fajtákat, vagy éppen a tanácsatlanság folytán nem alkalmazzák nemesített vetőmagot. Ennek az eredménye, hogy bár már van minden viszonyok között megfelelő buza-fajtánk, azok még sem terjed-nek el, vagy sok esetben egyes vidékeken nem a legmegfelelőbb fajtákat vetik.

Székács Elemér megemlíti, hogy Fabricius Endre OMGE h. igazgatójának 1922-ben megjelent szakmunkája részletesen tárgyalja a magyar növény-nemesítés eredményeit. Tekintettel arra, hogy ez a munka nyolc évvel ezelőtt jelent meg, kibőví-tésére és újbóli kiadására szükség van, azonban javasolja, hogy ez alkalommal tekintsenek el a felterjesztés ilyen irányú kiegészítéséről, hogy fontossága és jelentősége ezzel se csök-kenjen.

Fabricius Endre fölbódo Dworak javaslatát helyesli, de ez csak akkor lenne megvalósítandó, ha az OMGE emlé-kratában megjelölt bizottság az előterjesztendő fajták tekin-tetében már állást foglalt. (Helyeslés.)

Székács Elemér a bizottsági tagok javaslata alapján az előadó által előterjesztett határozati javaslatot elfogadott-nak jelenti ki.

2. A m. kir. földművelésügyi kormány nemesített vetőmag-kiosztása.

Dörschug Tibor s. titkár ismerteti a m. kir. földművelésügyi kormány nemesített vetőmagkiosztását és Grábner Emil, az orsz. m. kir. Növény-nemesítő Intézet igazgatójának egybe-állítása alapján kimutatja, hogy 1927/28. évben összesen 310 vagon, 1928/29-ben 326 vagon, 1929/30-ban pedig csak 300 vagon nemesített vetőmag került kiosztásra buza, rozs, árpa és tengeriből. 1930. tavaszán a tavaszi vetőmagvak kiosztása egészen elmaradt. A nemesített vetőmagvak utóbi termésátlag 30%-kal több volt, mint a nem nemesített vető-mag használatát mellett. Elismerésére méltó a földművelésügyi kormány a hazai termelés feljavítására irányuló törekvése, de mégis meg kell állapítani, hogy az nem folyt abban a keret-ben, amint arra szükség lenne. Sajnosan kell megállapítani, hogy bár növény-nemesítő üzemek illetékes helyről bizta-tást nyertek arra, hogy a vetőmagkiosztások tovább széle-sedő mederben folytatódnak, ezek az üzemek erre be is rendez-tek, mégis a kiosztások a korábbi mértékben sem törté-nnek. Pedig egy a mai gazdasági válság idején olesó és biztos eszközök állanak a kormány rendelkezésére a válság eny-hítésének egyik legkisebbszerű tényezőjeként. A tavaszi vető-magkiosztást helytelenül alkalmazott takarékoság örve alatt elejteni nem szabad. A nemesítőknél költségeik és munkájuk arányában a nemesítői felár is biztosítandó. E tekintetben az OMGE a kérdést vizsgálat tárgyává is tette és ebből ki-derült, hogy a vetőmagvaknál a métermátszánkénti önköltség mennyit tett ki és az eredmény 5-43 pengő adott átlagban. Ha a földművelésügyi kormány a kiosztott vetőmag-mennyiséget jelentékenyebben felelné, ez mindjárt az ön-költség csökkentésére is vezetne. Ezek előrehocsátása után a következő határozati javaslatot terjeszti elő:

Mondja ki a bizottság, hogy

1. szükségesnek tartja, hogy hazai mezőgazdaságunk érde-keben a földművelésügyi minisztérium az eddigi kedvez-ményes nemesített vetőmagkiosztásokat a termelésünkre gyá-korolt és hivatalosan megállapított kiváló hatása következté-ben az eddigi kereteket jelentékenyen meghaladó mértékben folytassa;

2. a közeljövő tavaszi vetési időre való tekintettel rövi-desen történjék intézkedés a növény-nemesítő üzemek állami-lag elismert és a jó vetőmag kelleivel bíró tavaszi vetőmag-feleslegeinek fenti célra való átvételi módozatai felől;

3. a növény-nemesítői felárak a növény-nemesítő üzemek munkásságának és a köz érdekében való fenntarthatása végett úgy állapítsassék meg, hogy a felár arányban álljon a nemi-sített vetőmagvak előállításával járó önköltséggel;

4. kérje fel a bizottságot az OMGE-t, hogy ezt a javaslatot magáévá téve, ebben az ügyben intézzen sürögő felterjesztést a földművelésügyi kormányhoz;

5. ezt a felterjesztést közölje az országos, nemkülönben a kerületi mezőgazdasági kamarákkal hasonló sürögő állás-foglalás céljából és azt egyszersmind tudomásulvétel céljából küldje meg az országgyűlési agrárblokkhoz tartozó mindkét ház tagjainak, hogy ennek érdekében állást foglalhassanak.

Székács Elemér elnök felkéri a bizottság tagjait, hogy a javaslatot hozzájáruljanak.

Habony Endre báró javasolja, hogy történjék utalás a fel-terjesztésben arra is, hogy nem célravezető a kiosztásnak az a módja, amikor a kiosztott vetőmagmennyiség az esetleges

NOVÁK ÉS AREND PRÁGI állatbizományosok, PRAHA, VII., Ústředni Jatky
 Levélcím: Novák és Arend Praha VII. Sürgőycím: Novr Praha. Telefonszámok: 25.511, 29.078, 31.280, 21.688, 35.567, 36.523.
 Küldemények címe: Novák és Arend Praha, Býbný Ústředni Jatky. Fióktelep: Novák és Arend Máhr. Ostrau Schlachthaus. Telefon: 2472, 97.219.
 Foglalkozik: sertések és marhák **kizárólagos bizományi eladásával.**
 Kérje díjtalan, megbízható árjelentésemel!
 Magyar levelezés!

RÉTI ZOLTÁN állatbizományos
 BUDAPEST, IX. kerület, Sertésvásártér.
 Lovlócím: Réti Zoltán, Budapest, IX. kerület, Sertésvásártér. — Táviratcím: Réti Budapest Sertésvásártér.
 Telefon: József 366-79, József 343-03. Lakástelefon: József 318-11.
 Foglalkozik: a ferencvárosi vásárokon **sertés, szarvasmarha, borjú és juh** bizományi eladásával. **Hízott és sovány sertések, zeir, szalonna és hus adás-vétel** nek közvetítésével. — Kívánatra vásári jelentései-met díjmentesen küldöm és szakzerű felvilágosítással szolgállok.
 6523

...felesleg...
 ...pedig teljesen sz...
 ...ország buzával he...
 ...közben oly nemes...
 ...szorgalmas vizsgálat...
 ...a gabona- és...
 ...Ezben a kiosztáshoz...
 ...Minisztérium. Szükség...
 ...vetőmag fajtája és t...
 ...a vetési ideje elő...
 ...a kívánatosabb...
 ...vetőmagot elvethet...
 ...erősítés lesz.
 ...Elsők határozati...
 ...határozat...
 ...a gyűlést bere...

A földművelésügyi

Kerpely Kálmán...
 ...váltak: Gyá...
 ...Főbör, Bartha...
 ...Erő, Fábry...
 ...Rudolf, Förster...
 ...Bened, Harmi...
 ...Kling Mihály, Le...
 ...Sándor dr.,...
 ...Antal, Reichenbo...
 ...Farkas Ernő, Witt...
 ...székessé részéről...
 ...Fabricius Endre h...
 ...Hahnauer Imre fö...
 ...Batta Pal...
 ...Károlyi József fö...
 ...Kimentették ma...
 ...Papp-Szász Ta...
 ...Kerpely Kálmán...
 ...Bussits József...
 ...megtartására.

A európai felel

Bussits József...
 ...dr. süregi uradal...
 ...vezetési kísérletek...
 ...zásánál a megfye...
 ...nehatások is befö...
 ...mégis döntően a...
 ...igen nagy eltérése...
 ...előadó előállított...
 ...mennyt ad. A musz...
 ...latot megfigyelt...
 ...menytek, hogy...
 ...továbbá a repáso...
 ...hogy a m. kir. ro...
 ...legelő szakában...
 ...a védekezésre. (3...
 ...eladás egész terje...
 ...számában megjele...
 ...Kerpely Kálmán...
 ...ak értékes és la...
 ...felkéri a szakoszt...
 ...szólanak.
 ...Legény Odón k...
 ...tapasztalatai köz...
 ...a felmagzás oká...
 ...a avizismus, ar...
 ...megfigyelte a bab...
 ...különösen az ide...
 ...tán a bokorháb...
 ...obban futottak...
 ...szál magyarárza...
 ...ndultak újra fej...
 ...Magyarországon...
 ...magot, így éppen...
 ...laját a Rabetgy...
 ...országi vállalata...
 ...Gróf Béla ráv...
 ...országban nagyon...
 ...látjuk, ha ritkább...
 ...a képes hirtelapok...
 ...kártevőkről és az...
 ...dalomban alig ta...
 ...kozatást. Nincs...

Bérgy

I. Lom...
 II. Rügy...
 „CHIN...
 R...
 „CH...

eredmények. A magya...

ldi államok, különösen...

Fabrics Endre OMGE...

javaslatát helyesli, de...

helyeslése alapján az...

y nemesített vetőmag...

u. kir. földművelésügyi...

7/28. évfolyamán pedig...

29/30-ban pedig csak...

kiosztásra buza, rozs,

tavaszi vetőmagvak

ett vetőmagvak utáni

nem nemesített vető-

ma a földművelésügyi

za irányuló törekvése,

ha folyt abban a keret-

ben kell megállapítani,

teretük helyéről bizta-

költségvetést felesleges mérve szerint változik, felesleg hiányában pedig teljesen szűnnetel. Véleménye szerint szükséges, hogy az ország búzával bevett területét mintegy hat év alatt teljes egészében új nemesített búzával vetessék be, amelyet a leg- szigorúbb vizsgálat alapján a növény-nemesítő intézet, valamint a gabona- és liszt-kisérleti állomás megfelelően tart. Ehhez a kiosztáshoz szükséges összeget költségvetésileg kell biztosítani. Szükséges továbbá, hogy a kiosztandó nemesített vetőmag fajtája és fajtáinkint való mennyisége a nemesítőkkel meg a vetés ideje előtt közöltesse, hogy a nemesítők a miniszterium kívánságához alkalmazkozhassanak és a szükséges vetőmagot elvethessék, amire a következő év kiosztásánál szükség lesz.

Elnök határozatlag kimondja, hogy a bizottság az előadói javaslatot Hatvány Endre báró módosításával elfogadja és ezzel a gyűlést berekeszti.

A földművelési és növénytermesztési szakosztály gyűlése.

(1930 november 28.)

Kerpely Kálmán dr. szakosztályi elnök elnöklete alatt jelen voltak: Gyárfás József társelnök, Badits József dr., Bakó Gábor, Bartha Imre, Bitter Miklós dr., Bussits József, Brér Ernő, Fábry Sándor, Filó János dr., Fleischmann Rudolf, Förster Lajos, Gróf Béla dr., Grünér Lipót, Havass Rezső, Harmal Sándor, Hauser János dr., Idányi Frigyes, Káday Mihály, Legány Ödön, Ifj. Leopold Lajos, Mérey Ernő, Ország Sándor dr., Pehárt István, Póhli Henrik, V. Radnai Antal, Reichenbach Béla dr., Vécsey Emil, Virányi Ferenc, Wack Ernő, Wittmann Mihály, Zsitvanovits Béla. Az OMGE tisztikara részéről: Mutschenbacher Emil dr. ügyv.-igazgató, Fabrics Endre h. igazgató, Konkoly Thege Sándor dr. és Rothmeyer Imre főtitkárok, Rege Károly dr. és Redly Gyula titkárok, Balta Pál, Dörsehug Tibor s.-titkárok, Tolgy Miklós ogalmazó, Kertész Ferenc gyakornok, Mike János főpenztáros és Láng József főkönyvelő.

Kimentettek magukat: Kulin István, Mesterházy Ernő tr., Papp-Szász Tamás dr. és Szemeska Herbert.

Kerpely Kálmán dr. elnök üdvözlő a megjelenteket és felkéri Bussits József uradalmi jószágigazgatót előadásának megtartására.

A cukorrépa feldolgozása és a muszka hernyó kártétele.

Bussits József urad. jószágigazgató ismerteti Eber Antal dr. sőregi uradalmában, mindkét kérdésre vonatkozóan végzett kísérleteket és tapasztalatokat. A cukorrépa feldolgozásánál a megfigyelések azt eredményezték, hogy bár külső behatások is befolyással vannak a cukorrépa feldolgozására, mégis döntően a cukorrépa-fajta hat közre és e tekintetben igen nagy eltérések vannak. Megállapítja, hogy a hazai földön előállított cukorrépa- és tekintetben kedvező eredményt ad. A muszka hernyó kártételére vonatkozólag folytatott megfigyelések és védekezési kísérletek azt eredményezték, hogy legáltalában a klórbárium használata, továbbá a repasorok lelkismeretes megkapálása. Hibáztatja, hogy a m. kir. rovarirtani állomás nevezett kártevő felfedezése legelő szakában jó előre nem figyelmeztette a gazdákat a védekezésre. (Mindkét tárgyra vonatkozó kiváló szak-előadás egész terjedelmében fog a Köztelek egyik legközelebbi számában megjelenni.)

Kerpely Kálmán dr. elnök a szakosztály nevében előadójak értékes és tanulságos előadásáért köszönetet mondva, felkéri a szakosztályi tagokat, hogy az előadáshoz hozzájáruljanak.

Legány Ödön köszönetet mondva az előadónak értékes tapasztalatai közléséért, alá kívánja támasztani előadónak a feldolgozás okáról vallott nézetét. Szerinte is a feldolgozás oka atavizmus, amelyet kedvezőtlen körülmények okoznak. Megfigyelte a bab nemesítése során, hogy az egyes fajták, különösen az idejében, visszautótték és a tartós szárazság után a bokrabb részben kuszóvá vált. A külföldi fajták ebben futottak. A később feldolgozó repák súlytöbbletét azzal magyarázza, hogy ezek teljes kifejlődés és beérés után indultak újra fejlődésnek. Fajkezelésül megjegyzi, hogy Magyarországon is kiterjedt mértékben termesztettek repa- nagot, így éppen az előadó által említett kleinwanzlebeni fajtát a Rabelge és Gieseeke részvénytársaság magyarországi vállalata 1300-2000 katasztrális holdon termeli.

Gróf Béla rámutat, hogy a növényvédelem Magyarországon nagyon elhanyagolt, aminek kárát különösen akkor látjuk, ha ritkább kártevőkkel állunk szemben. Míg külföldön a képes hetilapok is hosszú cikkeket közölnek egyes növényi kártevőkről és az ellenük való védekezésről, a magyar irodalomban alig találunk a muszka hernyóra vonatkozó tájékoztatást. Nincs megszervezett növényvédelmi hirszolgála-

tunk sem, ő is csak egy kiszállás alkalmával véletlen folytán értesült először a muszka hernyó felfedezéséről. Hogy a muszka hernyó nyári petéi az előadó megfigyelései szerint életképtelenek voltak, annak tudható be, hogy a hernyók babozódása kényszer babozódás volt, aminek oka a kedvezőtlen életkörülmények, úgy mint a permetezés, a szárazság hatása stb. Ennek köszönhető, hogy a második rajzás elmaradt. A rovarirtani állomás mai szervezetével nem bírja ellátni fontosságának megfelelően feladatát, mert bármennyire is értékes munkát fejtenek ki a tisztviselők, azok létszáma nem elegendő. Szükségesnek tartja a növényvédelmi törvény melőbbi meghozását, a hirszolgálat megszervezését, a kísérleti eredmények közlését és az általános védekezést, de e téren a gazdaközönségre is feladatok hárulnak.

Bakó Gábor tekintettel arra, hogy a vezetése alatt álló rovarirtani állomást mulasztással vádolta az előadó, megjegyzi, hogy maga is elismeri, hogy egyes kártevők felfedése esetén melőbb fel kell hívni a figyelmet a közelgő veszélyre. Sajnos, azonban nem mindig lehet megfelelő prognózist készíteni. Hogy az állomás nem mindig tájékoztathatja a gazdaközönséget a veszélyről, annak oka, hogy nincs megfelelő hirszolgálat és az állomás tudományos munkát kifejtő összesen 5 tisztviselő nem képes rendszeresen vidékre kiszállni. Megjegyzi, hogy a tájékoztatást nemesak szakképzett emberek végezhetik, hanem maguk a gazdák is hozzájárulhatnak a pontosabb hirszolgálatához azzal, ha az egyes kártevők idejekorán az intézethez beküldik. A hirszolgálat megszervezésénél nincs szükség újabb hivatalok alapítására, elvezethetik ezt a feladatot a már meglévő szervek. Mezőgazdasági kamarák, a gazdasági egyesületek, gazdasági felügyelőségek és ezek exponensei, Hűbésak maguk a gazdák is, hogy nem idejekorán értesültek az állomás a kárrol, hanem csak akkor, amikor a kártevők pusztítása már nagy arányokat ölt. Az egyes kártevők jelentőségét a felfedés alkalmával nem lehet határozott bizalommal megállapítani, különösen a periódikus felfedés esetén nem látható előre a veszély nagysága. Az említett okok miatt nem volt az állomás módjában, hogy különböző védekező szerekkel kísérleteket végezzen. A védekező eljárások eredményeiről beérkezett adatok elterjedtek. Egy részük igazolta a klórbárium hatásos voltát, de az arzénes szerek sem bizonyultak hatástalannak, csak hatásuk lassúbb, míg ugyanis a klórbárium 24 óra alatt, az arzénes védekező szerek 4-6 nap alatt hatnak. Reklifikálni kívánja Bussits Józsefnek azt a kijelentését, hogy a második generáció nagyobb kártételét az állomás előre jósolta. A Köztelekben megjelent cikkében csak tulzott óvatosságból hívta fel a gazdák figyelmét a muszka moly második generációjának veszélyes voltára. A veszélyre való figyelmeztetés késedelmeért nem lehet az állomás felelős, mert amint a muszka moly felléptéről értesült, megírta cikkét, amelyet a „Köztelek” legközelebbi száma közölt is.

Ifj. Leopold Lajos mint 1200 kat. hold cukorrépa termesztője, csak megerősíteni kívánja Bussits József értékes tapasztalatait. Megemlíti, hogy a rovarirtani állomás részéről adott tanács, a dohányluggal történő permetezés nem vált be s eredménytelen maradt. Eltekintve, hogy ezzel a nagy méreggel a munka igen körülményes, elhullást a dohánylugg permetezés után nem tapasztalt. Az arzóval történő permetezés ugyancsak negatív eredményt adott, míg a klórbárium 24-48 óra alatt pusztította el a kártevőket. A permetezés során arra a tapasztalatra jutott, hogy a permetező szereknek különböző tapaszto szerrel való keverése a gyakorlatban nehezen valósítható meg, mert a gépek könnyen eltömődnek. Póhli Henrik az OMGE tápiószelvi tangazdaságában nyert tapasztalatai szerint úgy véli, hogy a feldolgozás összefügg a repafajtával. Bár a vezetése alatt álló gazdaság Sőregtől csak 8-10 km-re van, táblájukon nem tapasztalt kárt. Abból a célból, hogy megállapítható legyen, csakugyan a fajtától függ-e a feldolgozás, kérdést fog intézni a cukorgyárhoz, hogy vajon a részére és a sőregi uradalomba szállított repamag ugyanaz a fajta volt-e?

Rothmeyer Imre megjegyzi, hogy az aktuális cikkeket a „Köztelek” mindig soron kívül közli. A felmerült esetről kifolyólag megállapította, hogy a kérdéses cikkeket ugyancsak soron kívül közölték. A szerkesztőség megfontolás tárgyává fogja tenni, hogy a jövőben hasonló esetekben a lap élén hívja fel a gazdaközönség figyelmét.

Kerpely Kálmán dr. újból megköszöni az előadónak értékes eredményeket ismertető előadását, amelyből megállapítható, hogy a repa- és a gyárak nyakassága megőrt, átveszik most már a feldolgozó repát is, amál is inkább, mert ezek cukortartalmát semmiel sem kedvezőtlenebb a feldolgozás során. Ezek alapján remélni lehet azt is, hogy a repa termesztésénél is sikertelni fog a fajtakerést a gyárakkal megoldani.

Fabrics Endre bár nem minden szakosztályi gyűlés elengedhetetlen követelménye, hogy határozati javaslatot hozzon,

ebben az esetben mégis szükségesnek látja, hogy legyen előterjesztés az egyesület a kormányhoz a Rovartani Állomás fejlesztése és a Cukorgyárosok Országos Egyesületéhez, hogy iparkodjanak magyar cukorrépa- és cukoriparot támogató, a termelők rendelkezésére bocsátani, ami közgazdasági érdek is, mert nem adunk fölöslegesen pénzt külföldi nélkülözhető vetőmagért. (Helyeslés.)

Kerpely Kálmán dr. elnök a javaslatot egyhangú határozatként kimondva, az ülést berekeszti.

Az agrárválság kérdése.

A magyar közgazdasági társaság legutóbbi gyűlésén Hanlos Elemér dr. tartott előadást az agrárválságról. A szép számú közönség soraiban megjelent a földművelésügyi minisztérium részéről Barcza Ernő államtitkár, az exportintézet kiküldötte és a tőzsde elnöksége.

Eber Antal elnöknek az ülést megnyitó szavai után, előadó abból indult ki, hogy Magyarország mezőgazdasága a háboru előtti állapottal szemben teljesen megváltozott helyzetbe jutott s kezdettől fogva három nehézséggel küzd. Az egyik az, hogy a mezőgazdaság termelésének mennyisége meghaladja a belső piac felvevőképességét, az agrárfeleslegek elhelyezése pedig egyre fokozódó akadályokba ütközik. A másik, hogy mezőgazdasági terményeinek minősége nem egy tekintetben mögötte marad a külső piacok igényeinek. A harmadik, hogy a minőségileg gyengébb mezőgazdasági termelés még költségesebb is, mint a vele versenyző államokban. Utal a „Köztelek” szeptember 30-i számában közölt felhívásra, hogy gazdáink több búzát és kevesebb rozst termeljenek, mert szerinte is, hiába panaszkodunk, hogy a magyar gazda sorsa egy lapra van feltéve, hiába próbáljuk át a buza világpiacon áralakulásától függetleníteni, mezőgazdaságunk jövője ehhez a terményhez van kötve, amely az ország megművelt területének 31%-át foglalja le. Szorongatott helyzetünkben nincs más kivetető út, mint kereskedelempolitikai kapcsolataink fejlesztése és olyan gazdasági terület biztosítása, amelyen termelésünknek és a fogyasztásnak egyensulya helyreállítható. Rátért azután az agrárkonferenciák tárgyalásaira, amelyeket sűrű egymásutánban tartottak Közép- és Kelet-Európa agrárállamai. Szerinte a nagy és zárt gazdasági területeken, amelyek keretén belül a mezőgazdasági termékek előállítására és fogyasztására egyensulyban van, a mezőgazdasági válság a világ többi részétől függetlenül is megoldható.

Régóta hirdeti, hogy Közép-Európában a felesleggel bíró és a behozatalra szoruló területek olyan viszonyban vannak egymással, amely a szabályos árucserét és korábban bevált kiegészítő gazdálkodást lehetővé teszi. Közép-Európa három ipari államának: Németországnak, Csehszlovákiának és Ausztriának gabonaszükséglete akkora, hogy a kiviteli államok szempontjából (Magyarország, Jugoszlávia, Románia) döntő jelentőségűnek mondható. Közép-Európában a kereskedelempolitikai nyugtalanság elsősorban az általános mezőgazdasági válság következménye, amelyet várom emelésével, új vámomokkal, kiviteli prémiumokkal, kiírelési kényszerrel stb. elhárítani nem lehet. Utal a boletta bevezetésére. Ennek életbe léptetése a gabona ára állandóan esik és az esés éppen a boletta értékének kétszerese. Igaz ugyan, hogy az áresés talán enélkül is bekövetkezett volna, de talán nem olyan mértékben. A zab, tengeri, árpa ára nem esett olyan mértékben, mint a buza- és a rozs ára. Ez azt mutatja, hogy a kis- és középpályások mezőgazdasági válságukat külön-külön egymástól függetlenül megoldani nem tudják. Az elkülönített törekvések helyére megértő együttes munkának, a kétoldali szerződések helyére, többoldali nemzetközi megállapodásoknak kell lépniük, elsősorban a szomszédos államok között.

Meg kell oldani a tárházak létesítésének és főleg az agrárhitel kérdését. Három probléma van. Értéke-

„CHINOIN” BÉRGYÜMÖLCSÖSÖK eredményei NOVENDA egyesített téli permetezésén alapszanak. Bordói-lébe keverhető, magas kén tartalmu gyümölcsfakarbolineum. !Egyesített mézskénlé és karbolineum hatás! Csak egyszeri téli permetezés! Munkamegtakarítás! Régi eljárás: I. Lomhullás után: 100 liter vízben 2 kg. gálic, 2 kg. méz, 2 kg. SULFAROL. II. Rügyfakadáskor: 100 liter vízben 10 kg. ENDA, 3 kg. gálic, 2 kg. méz, 8 kg. NOVENDA. Új eljárás: Lomhullástól rügyfakadásig egyszeri permetezés: 100 liter vízbe 100 liter vízbe „CHINOIN” BÉRGYÜMÖLCSÖSÖK: Dabrony (Zala m.), Oros (Szabolcs m.), Sajókaza (Borsod m.), Recsk (Heves m.), Kalocsa (Pest m.), Felsőméra (Abauj m.), Nyiregyháza (Szabolcs m.) stb. További bérletekre részletes leirással ajánlatokat korlátolt számban elfogadunk. „CHINOIN” UJPEST

ni Jatky 2472, 97.219. levelezési on sortés, rju és juh gány ser- adás-vételé- ri jelentőse- i szakzerű 8525

sítési, pénzügyi és termelési probléma. Kívánatosnak tartaná, hogy a magyar buza exportrádiusza minél rövidebb legyen, mert a mai viszonyok között a probléma nem az, hogy hol tudunk előnyösebb árakat elérni, hanem az, hogy árunkat egyáltalában értékesíteni tudjuk. Az a mindinkább érlelődő felismerés, hogy az utódállamok gazdaságilag egymásra vannak utalva és hogy a mezőgazdaságnak, ha a gazdasági válság ellen eredményesen kívánja felvenni a harcot, tul kell tennie magát az állami határokon, az utódállamokat különböző értekezleteken együvé hozta. Regionális megegyezések teremtene a preferenciális vámrendszer szükségének és lehetőségének, a többi európai állammal leendő megtárgyalására. Minden továbbmenő következtetés ezidőig valóságos értekezlet nem bír.

Közép-Európa kis államai, hivatott zászlóvivői a kollektív akciónak. Minden valószínűség szerint, a három kivitt állam legelőbb Ausztriával és Csehszlovákiával fog igyekezni megegyezést létrehozni. Így jutunk közelebb a közép-európai agrárválság megoldásához. Ez megvetheti az új politikai orientáció alapjait és kiinduló pontja lehet a közép-európai államok békés megegyezésének.

Hantos Elemér dr. előadását azzal fejezte be, hogy ha a közép-európai agrárválság utján ez a cél a megvalósításához közelebb jut, akkor a mezőgazdasági népesség nélkülözése és szenvedése nem voltak egészen hiábavalók. *Párczer Gyula.*

VEGYESEK.

Egy jeltelen sir.

Mérky Miklós nyug. m. tisztviselő Pomázról levelet intézett Somssich László grófnak, az OMGE elnökéhez, amelyben a következőket írja:

Egy kies vidéki falucskában, Bodvarákön jártam egy parasztgazda kivitt a temetőbe is és megmutatta Keglevich István grófnak, a két állami színház volt intendánsának sírját. Mély szomorúság fogta el lelkemet a sír láttán; gíz-gazzal benőtt kis halom ez a kereszte elkorhadván, kidőlten hever a sír feje fölött. Emlékező a gróf életére és végzetes párbajára, az a gondolatom támadt, nem lehetne-e módját találni annak, hogy Keglevich Istvánt egy, a munkásságának megfelelő síremlék is örökítse meg. Mérky hangulatos versben emlékezik meg arról, akit a jeltelen sir takar.

Gazdag, híres, nemes ur volt:
Gróf, s pediglen a javából!
Életében kovácskézzel
Aranyat vert a munkából.
A művészet volt világa,
A kultúra meg az álma:
S mi lett bére küzdelmének?...
Egy tört kereszt lett a pálmá.

Majd így végzi:

Nagy Urak!... A rákói fák
Arra kérnek Benneteket,
Ne hagyjátok sivattagá
Zuzódnia az emlékeket!...
A kegyelet a legnemesbb
Értevénynek a királya:
A fák kérnek, emeljétek
Emléket a Gróf sírjára!

A „Köztelek” legközelebbi, kettős (99-100.) száma a hétközi ünnep miatt december 14 én jelenik meg.

A pestvidéki termelők mozgalma piaci serelemmel orvoslására. A székesfőváros piacrendészeti intézkedéseivel szemben évek óta sok panasz hangzik el, főként a pestkörnyéki falvak termelői részéről, akikre nézve ezek az intézkedések sok vonatkozásban súlyos sérelmet, megokolatlan zaklatást és megterhelést jelentenek. A panaszok orvoslása érdekében ismételt felszólították a gazdasági érdekeltségek, azonban komoly eredmény nélkül, mert a sérelmes intézkedések mindmáig fennállanak. Most a Faluszövetség indított mozgalmat a kérdés rendezése érdekében és értekezletre hívta egybe folyó hó 3-án a pestkörnyéki falvak termelőit. A Schandl Károly dr. elnöke alatt tartott népes értekezleten részt vettek a földművelésügyi minisztérium, a főváros, az OMGE, a Mezőgazdasági Kamara, a Pestmegyei Gazdasági Egyesület és több más intézmény képviselői. Ott láttuk Szomjas Lajos ny. államtitkár, Staub Elemér, az exportintézet elnökét, Agoraszó Tivadar alispánt, Kadn Károly ny. államtitkár, Erdélyi Aladár, Vicsián István országgyűlési képviselőket stb. Az OMGE részéről Elek Ernő, Szigeti Pál dr. és Rédlly Gyula titkár voltak jelen. Schandl Károly elnöki megnyitói beszédében a falu és a város egymásra utaltságát és a közös megértés szükségességét hangoztatta, amely alapon meg lehet találni a sérelmek orvoslásának módjait. A tejkérdést kikapcsolták a vitából, mert a főváros elejtette a környékbeli tej felhozatalának szabályozása, illetve korlátozása tárgyában tervezett intézkedés életbeléptetését. A többi, piacrendészeti intézkedésekkel kapcsolatos sérelmekkel Szekeres László dr. főtitkár előterjesztése alapján foglalkozott az értekezlet. Mindenekelőtt azt serelemték, hogy november 30-tól június végéig nem árusíthatnak kocsiról,

hanem a földre kell lerakni az árut. A főváros területére bejövő kisgazdák kocsijaik után olcsóbb közeletet sürgettek és azt kívánták, hogy minden cikk után egységes legyen a díjtétel. Ha a gazda egyik piacról a másikra megy, ne kelljen újból helypenzt fizetnie. Nagyon serelemték a termelők azt is, hogy az árusítás idejét a kofák és egyéb közvetítők javára korlátozták, tehát azt kívánják, hogy az árusítási idő reggel 5 órától déli 12 óráig tartson a mostani 10 óra helyett, mivel a főváros lakosságának nagy része 10 óra után szeret vásárolni. Kifogásolták a termelők azt is, hogy korlátozzák a piacon megálló kocsik számát, továbbá, hogy a termelők csak egyféle árut rakhatnak le. A kívánások között az is szerepelt, hogy egy kocsin ne csak egy, hanem több östermelő igazolványos gazda hozhasson árut. Olyan irányú panaszok is elhangzottak, hogy kedvezményben részesítik a bolgár kertészeket, akik ezzel vissza is élnek. Állandó zaklatás folyik a mérlegekkel is, mert nem engedélyezik a közhasználatu serpenyős mérlegek használatát, hanem tizedes mérleget kénytelen a termelő kölcsönvenni. Ezekkel a sérelmekkel kapcsolatosan az előadó utalt arra, hogy a pestkörnyéki termelők milyen fontos szerepet játszanak a főváros élelmiszerében, például 1928-ban összesen 2.016,123 mázsa különböző zöldség- és gyümölcsféle érkezett a főváros piacaira s ebből a mennyiségből autón, lőfogatu kocsin és gyalogosan 659,000 méter-mázsát hoztak be, tehát ezt az utóbbi mennyiséget csaknem kizárólagosan a pestkörnyéki termelők szolgáltatták. Szociális szempontból is rendkívül fontos, hogy a főváros lakossága, különösen a szegényebb néposztály közvetlenül a termelőtől szerezhesse be olcsón szükségleteit. A kérdéshez sokan szoltak hozzá és meglehetősen izzó hangulatban számos éles kifakadás hangzott el a főváros piacrendészeti intézkedéseiben megnyilvánuló ama rendszer ellen, amellyel a főváros a pestkörnyéki termelőket mostoha elbánásban részesíti s az áruik felhozatalát megnehezíti, ahelyett, hogy a fogyasztók érdekében is megkönnyítene azt, hogy a pesti lakosság élelmiszer-szükségletét minél nagyobb mértékben közvetlenül a termelőtől olcsón szerezhesse be. Végül az értekezlet elhatározta, hogy az elhangzott panaszokat az illetékes fórumokhoz juttatják orvoslás céljából és állandó bizottságot küldenek ki a kérdés tárgyalására és napirenden tartására.

A képviselőházi agrárblokk gyűlése. A képviselőházi agrárblokkjának végrehajtóbizottsága december 3-án gyűlést tartott farkasfalvi Farkas Géza elnöklete alatt. A gyűlésen az iparicikkek olcsóbbá tételét célzó mozgalom került megvitatásra. Az előadó Dréhr Imre kifejtette, hogy az élelmiszerpiacon el lehet érni bizonyos olcsóságot anélkül, hogy ezt az árszökkenést a gazdaságszabályozó hatóságok át. Rámutatott arra, hogy célszerű volna a közszükségleti cikkek irányárát a hatóság szakembereivel közösen megállapítani. Hivatkozott külföldi példákra, ahol az ilyen szakértői bizottságokban a termelők, a fogyasztók és a vállalatok megbízottai egyaránt helyet kapnak, miáltal mindenkinek az érdeke meg lesz védve. Szükségesnek jelezte az ipari cikkek bevásárlási és kicsinybeni árának megállapítását és ezeknek az áraknak megfelelő módon való közlését, miáltal el lehet érni azt, hogy a kisgazdák az ilyen módon megállapított árakon vásárolhassanak. Foglalkozott még az agrárok problémájával, valamint a buza világhelyzetével. Megállapította, hogy Nyugat-Európában az ipari termékek árának csökkentésével igyekeznek a mezőgazdaság termelési költségeit olcsóbbá tenni. A kartelkérdéssel foglalkozva Németország helyzetét ismertette, ahol az ipari gyártmányok 25-30% a kartel áron eseről gazdát, ami természetesen érezteti hatását az egész áralakulásra. Javasolta, hogy árelemzés útján szorítsák a kartelket arra, hogy termelési költségeik figyelembe vétele mellett állapítsák meg áruikat. A vámtételekről szólva a mezőgazdaság érdekeinek figyelembevételével revízió alá kell venni. Az előadást követő vitában Matta Árpád, Krudy Ferenc, Putnoky Móric, Szinnyei-Merse Jenő, Szuhányi Ferenc, Tomcsányi Vilmos Pál, Madarász Elemér, Kiss István vettek részt. Az értekezlet úgy döntött, hogy javasolni fogja a kormányknak országos gazdaságpolitikai bizottság megalakítását, ahol mindezek a kérdések alapos tárgyalás alá kerülnek.

A felvidéki gazdák értekezlete. A közös beszerzés céljából tömörült felvidéki gazdák eredményes munkássága iránt az ország különböző részéből megnyilvánult érdeklődés és kifejezett óhaj folytán a tömörülés intéző bizottsága folyó hó 14-én (vasárnap) délután félnyolc órakor a Köztelek székházának az OMGE által szivességből átengedett I. emeleti tanács-termében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.) beszámoló értekezletet tart, amelyen az intéző bizottság szívesen lát minden érdekelődő gazdát.

A szombathelyi baromfiállítás. A Vas megyei Gazdasági Egyesület baromfitenyésztő szakosztálya által rendezett baromfiállítás és vásári szentmártoni Radó Lajos egyesületi elnök nyitotta meg. A város képviselőjében megjelent Horváth György h. polgármester és Biczay Elemér műszaki tanácsos, a téli

gazdasági iskola képviselőjében Gulácsy Sándor dr. igazgató. A földművelésügyi minisztériumot vitéz Ottó Ernő m. kir. gazdasági tanácsos képviselte. Elnök üdvözölte a megjelenteket, majd a baromfitenyésztés nagy jelentőségére hívta fel a figyelmet. Nagyon fontosnak jelezte, hogy különösen a kisgazdák minél többen foglalkozzanak baromfitenyésztéssel, mert hiszen így gazdaságukat sokkal jövedelmezőbbé tehetik. A kiállított anyagból a földművelésügyi miniszter megbízottja, vitéz Ottó Ernő 351 darabot vásárolt meg. A vármegye minden részéből hoztak fel állatokat a kiállításra s amint azt a bírálóbizottság is egyhangúan megállapította, az anyag várokozson felül jó volt. Felhoztak összesen 635 darab vörös izlandi kakast, 65 darab vörös izlandi tojót, 32 darab különféle kacskát, sok pulykát, galambot és nyulat. Díjazásban részesültek: vörös izlandiakért: vitéz Botffy József, Vasvár (Gazdasági Egyesület tiszteletdíja, serleg), Heiner László, Nagygyenes (Szombathely város tiszteletdíja, serleg), Nardai János, Nagygyenes (földművelésügyi miniszter tiszteletdíja, ezüstóra), Juhász László, Rábamolinári (Vas vármegye törvényhatósága tiszteletdíja, ezüst szelence), Molnár József, Csemeszokopács (Vas megyei Baromfitenyésztő Egyesület tiszteletdíja, egy darab nikkelóra), Skubics Andrásné, Tormáspuszta (földművelésügyi miniszter oklevele), Sornatics Béla, Ják (aranyérem), Monerics István Szombathely, (ezüstérem). Amerikai fehér leghornokért: Remete Aladár, Sümeg (földművelésügyi miniszter oklevele), Veszely Irma, Gyöngyöspáti (Baromfitenyésztők Országos Egyesületének bronz-érme), Milos József, Kőszegpaty (oklevél), Plimutokért: Sulgok Ferenc, Kőszeg (elismert oklevél). Keresztékekért: Gáspár Mihály, Nagygyenes (elismert oklevél), Pulykákért: özv. Stromsky Ernő, Ják (földművelésügyi miniszter oklevele). Kacsákért: Takács Jenő, Vasvár (oklevél). Magyar parlagiért: Pekovics József, Nagygyenes (földművelésügyi miniszter oklevele). Galambokért: Benedek Gusztáv, Szombathely, Főző Károly, Szombathely, Bozzai István, Kámon, Morsits Árpád, Gyöngyösszöllős. Házinyulakért: Kovács József, Jusits Rezső, Bodorkós József, Horváth József.

A Mangalicatenyésztők Országos Egyesülete 1930. évi december hó 13-án (szombaton) délelőtt 1/2 12 (fél-tizenkettő) órakor az OMGE székházának tanács-termében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. szám, I. emelet) tartja évi közgyűlést. A tárgysorozat a következő: 1. Igazgatóválasztmány évi jelentése. 2. Igazgatóválasztmány kiegészítő évi jelentése. 3. Számvizsgálóbizottság évi jelentése. 4. Számvizsgálóbizottság választása. 5. 1931. évi tagdíj és költségvetés megállapítása. 6. Besztercey Gábor, a nagyváradi káptalan jószágigazgatójának előadása: „A mangalicatenyésztés és hizlalás terén szerzett tanulságok és tapasztalatok.” 7. Esetleges indítványok. Az egyesület vendégeket szívesen lát. Alapszabályai értelmében a tagok részéről a közgyűlésen előterjesztendő esetleges indítványok három nappal a közgyűlés előtt az igazgatóválasztmányhoz címezve, az egyesülethez adandók be. A gazdanapokra érvényes 50%-os utazási kedvezmény igénybevételehez szükséges igazolványokat 1 pengő értékű postabélyeg beküldése esetén küld az egyesület.

A Hussertényésztők Országos Egyesülete november hó 22-26-ig a következő csanádmezei hussertényésztőket törzskönyvelte és ellenőrizte: Spilka László, Mezőkovácsháza, Gyöngyi major. A tenyésztés általános osztályzata A/II. Jellemzése: erős test, szép fejek, kitűnő szőrözlet. A tenyésztés Spilka Imre gábori tenyésztetéből és Steinfeld István macsi tenyésztetéből ered. Várárhelyi László, Kunagota. Általános osztályzat, eredet ugyanaz, mint az előzőnél. A tenyésztésben egy szanyi származású kan is van, amely jó formákat vitt a tenyésztésbe. A tenyésztés fő jellemvonása a törzs hosszúsága, szép fej, jó alomsúlyokkal. Sármezey Endre, Mezőkovácsháza, Babómajor. Általános osztályzat A/II. A tenyésztés fő jellemvonása a jó sonkarcs. Itt van az ország egyik legjobban sikerült új típusú hizlaldája. Montag Pál, Kaszappuszta, Rózsamajor. A tenyésztés most lett először törzskönyvelve. A tenyésztésnek fennmaradtai eredetűek, a kan Macsról való. A tenyésztés irányja a large; jelenleg a middle white típus. Horváth Ilona, Mezőkovácsháza, Nagelmajor. Az országos egyesület által törzskönyvelt legkisebb tenyésztés Csanádban. A tenyésztés maga a fiatal urnó veteti nagy körültekintéssel és gondnal. A cél: minél hosszabb test, szép rövid fej.

Gazdasági akadémiák hallgatók részére rendezett malomipari tanfolyam. November hó 24-én nyílt meg a debreceni állami ipariskolán a gazdasági akadémiák hallgatók részére rendezett malomipari tanfolyam. A tanfolyam célja, hogy az akadémiák hallgatókat beavassa a malomipar alapvető fogásaiba, hogy így a jövő gazdanemzedék tagjai a mezőgazdaságnak gyakran melléküzemként szereplő malmok vezetésére és ellenőrzésére képesítést nyerjenek. A mezőgazdaság legfőbb terményének, a búzának feldolgozása az értékesítés szempontjából nem kevésbé fontos feladat, mint maga a termelés. A gazdának nemcsak termelnie kell a búzát, hanem kutatnia terményei feldolgozásának eredményeit, hogy meg tudja felelni a malmok követelményeinek és így búzájának jobb értékességét

A tanfolyam...
TULIP
Tátralom
Egész
Képviselet
Kivétel
és gyűjtés
Tulajdonos: Tur

letében Gulácsy Sándor dr. országgyűlési miniszteriumot vitte gazdasági tanácsos képviselőjelölteket, majd a baromfi-ségére hívta fel a figyelmet, hogy különösen a kis-galokozanak baromfi-tenyésztésük sokkal jövedel-nyitott anyagból a földművelés-já, vitéz Ottó Ernő 351 darabot ve minden részéből hoztak fel mint azt a bírálóbizottság is-tta, az anyag várakozáson-összesen 635 darab vörös-vörös izlandi tojót, 32 darab-lykát, galambot és nyulat. vörös izlandiakért: vitéz-gazdasági Egyesület tisztelt-ő, Nagyencs (Szombathely-), Nardai János, Nagyencs-er tiszteltéjé, ezüstóra),-ári (Vas vármegye törvény-zei Baromfi-tenyésztő Egye- larab nikkelóra), Skulté- földművelésügyi miniszter- Ják (aranyérem), Moneris- (istérem), Amerikai fehér-ár, Sümeg (földművelés- szely Irma, Gyöngyöspáti- gos Egyesületének bronz- zegpaty (oklevél), Plim- Kőszeg (elismerő oklevél),- hány, Nagyencs (elismerő- r. Stromszky Ernőné, Ják- r oklevele), Kacsákért- évél). Magyar parlamenti- földművelésügyi miniszter- enedek Gusztáv, Szombathely, Bozzai István, -vöngyöszöllős, Házinyu- ts Rezső, Bodorkós József,

zágos Egyesülete 1930. évi- (aton) délelőtti 1/212 (tel- E székházának tanács- Kőtelek-utca 8. szám, -lését. A tárgyszerzőt a- sztmány évi jelentése- ésítéste. 3. Számvizsgáló- Számvizsgálóbizottság- díj és költségvetés meg- bor, a nagyváradi káp- adása: „A mangalica- szerzett tanulságok és- dítványok. Az egyesület- pszabályai értelmében- elterjesztendő esetleges- a közgyűlés előtt az- ezve, az egyesülethez- érvényes 50%-os utazási- szükséges igazolványo- lyleg beküldése esetén

zágos Egyesülete novem- esanádmegyei hussértés- és ellenőrizte: Spilka- gyi major. A tenyésztet- lenzése: erős test, szép- szet Spilka Imre gádo- stván macsi tenyésztet- unógota. Általános osz- az előzőnél. A teny- kan is van, amely jó- A tenyésztet fő jellem- fejt, jó alomsúlyokkal- aza, Babómajor. Alta- zett fő jellemvonása a- szág egyik legjobban- Montag Pál, Kaszaper- zett most lett először- sek fornapszati ere- nyészet irányára a large; Horváth Ilona, Mező- zágos egyesület által- Csanádban. A teny- nagy körültekintéssel- test, szép rövid fejfel-

lk részére rendezett- r hó 24-én nyílt meg- a gazdasági akadé- tt malomipari tan- az akadémiai hallga- vető fogásaiba, hogy- a mezőgazdaságnak- a malmok vezetésére- ek. A mezőgazdaság- feldolgozása az ért- bbé fontos feladat, nemcsak termelnie- nyenei feldolgozása- n felelni a malmok- jobb értékesítését

biztosítás. A tanfolyam tehát nemcsak képzést fog adni, hanem megkönnyíti a hallgatóknak a minőségkérdésre vonatkozó ismeretek megszerzését is. Az akadémiai hallgatók tudását kibővíteni hivatott tanfolyam megszervezése Ruffy Vargha Kálmán dr. akadémiai igazgató, Hauser János dr. és Széll László dr. akadémiai tanárok, valamint Adorján Ernő dr. fővegyszer érdeme. A tanfolyam megnyitását Ruffy Vargha Kálmán igazgató megnyitó beszédében a buza és liszt tudományos vizsgálatának jelentőségére hívta fel a hallgatók figyelmét. A tanfolyamra 53 hallgató iratkozott be, akik a tanfolyam sikeres elvégzése után az iparisoktól bizonyítványt kapnak.

A madár a növényvédelem szolgálatában. A debreceni m. kir. gazdasági akadémia ifjúságának „Széchenyi Gazdasági Osztálya” folyó évi november hó 17-én tartotta II. rendes vitaestélyét. A vitaestélyen Ruffy Vargha Kálmán dr. gazdasági akadémiai igazgatóval az élen megjelent az egész tanári kar az ifjúság nagy számban. Ez alkalommal Nagy Jenő dr. tanár, a Tiszántúli Madárvédő Egyesület alelnöke igen érdekes és tanulságos előadást tartott a madarak hasznáról, érdekesen fejtegette a madárvédelem fontosságát a mezőgazdaság szempontjából. Ismertette a madárvédelem biológiai jelentőségét. Rávilágított arra, hogy a madárvilág hasznossága köztudomású, éppen ezért kell a gazdáknak a madárvédelem saját jól fellogott érdekében felkarolnia, ennek pedig az a módja, hogy mesterséges uton igyekezünk védelmet biztosítani hasznos madarainknak fészkek s alkalmas helyen elhelyezett odvak készítésével. A hasznos madarak legnagyobb pusztítói a különféle állati kártevőknek, ha pedig a madarak elszaporításával biológiai uton oltalmazzuk növényeinket, már egyszersmin a növényvédelmet végzünk. A növényvédelem állandó problémája a gazdáknak. A biológiai védekezés igaz hazája Amerika. Ott a gazdára nézve kártékony állattal ellenséget kitenyészték s elszaporították. Például a gyapjas lepke s a barnafarkú lepke — amelyek erdőköt támadták meg — ellen nem volt meg a biológiai védekezés, egyetlenegy olyan állati ellenséget sem ismertek, amely azokat irtaná, végre 20 évi kutatás után akadtak rá a fürkészőgyere (Tafrina), amelynek álcáit összegyűjtötték és szaporító telepeken (u. n. kukacgyáraikban) kitenyésztették. A biológiai védekezésre még igen szép és érdekes példa a hétpettyes katicabogár és a vértetű harca. A biológiai védekezés hazánkban azonban még nincs elterjedve. A madárvédelemnek nagy a jelentősége, ha figyelembe vesszük, hogy pl. egyetlen cinege, vagy a fülemile hány kártékony álcát pusztít el csak egyetlen nap alatt is. A madárvédelem a növényvédelemmel szoros kapcsolatban van s így a többtermelés szempontjából szükséges, hogy közvetlenül szolgáljuk a növényvédelem legelőssőbb módját. Az előadást követően elhatározták az akadémia Széchenyi Gazdasági Osztálya, hogy megalakítja Madárvédő Egyesületét s Gulácsy Antal dr. akadémiai tanárt az újonnan megalakított egyesület tanárainakévé kérte fel, míg ifjúsági elnökül Benárd Géza III. éves hallgatót választották meg.

A m. kir. államsorsjáték a betét 10,000-szeresét fizeti vissza szerencsés esetben.

NYILTTÉR.

(A revatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

KERTÉSZÖVEGEKBEN JELENTÉKENY ÁRLESZÁLLÍTÁS

Ifj. WEISS GYULA
tábla- és tükörüveg-kereskedő cégnek,
Budapest, V., Vadász-utca 29.
Telefon: Aut. 101-13

Gazdák figyelmébe!
Ferkó-olaj
lészerszámot puhít, feketít és tartóssá tesz.
Gyártja:
C. M. Müller és Társa
Budapest, VI., Gizella-ut 58/55.
Kapható minden hírlap-és kiskereskedésben, 1098

TULIPÁN-PENZIÓ
Tátralomnó (Csehszlovákia)
Egész éven át nyitva.
Napi penzió szobával, ötszöri étkezéssel, fűtéssel és villanyvilágítással 45-55 cseh kor.
Kiválóan alkalmas üdülők és gyengélkedők részére.
Tulajdonos: Turák Gyula. Magyar levelezés!
1099

Meinl-postacsomag bérmentve

(Rizs és cukor kivételével).
Kérjen árjegyzéket és rendelési- lapot! Levélcím:
Budapest 72, postafiók.

Jam-, befőtt- és konzervárait hat leszállítottuk!
Meinl Gyula r.-t.

55-ik közhasznú és jótékony célú
MAGYAR KIR. ÁLLAMI SORSJÁTÉK
17.000 nyereményt sorsolunk kil-
FŐNYEREMÉNY: 1113
30.000
Nyeremények:
20.000 P, 15.000 P, 10.000 P, 2-szer 5.000 P, 4-szer 2.500 P, 5-ször 2.000 P, 10-szer 1.000 P stb.
melyek mind készpénzben fizetnek ki.
Huzás december 10-én!
A sorsjegyek ára:
Egész 3 pengő. Fél 1-50 pengő.
Kapható minden bank- és sorsjátéktulajdonos, dohány-üzletben és postahivatalban. Postai rendeléseket a pénz előzetes beküldése után azonnal teljesít a székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság, Budapest, V., Szalay-utca 10. és az összes sorsjáték-felárulástók.

Levélpapírokat és borítékokat
címnyomással
A legújabbakban kapható a "PÁTRIA" nyomda r.-t., BUDAPEST, IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Kőtelek.)

KARÁCSONYKOR
Iapunk a rendes példányszámon kívül
15.000—16.000 mutatópénzszámat
fog szétküldeni hirdetések, bér-
lők, gazdatisztek stb. címére.
Ezen propagandaszámra
küldőhirdetéseket veszünk fel,
hogy a gyárosoknak, kereskedőknek
jó alkalmuk legyen cégüket a
gazda-közönség körében minél
ismertebbé tenni. A hirdetői
árak, az óriási példányszám
ellenére a **rendesek** és pedig:
1/1 oldal --- 280- pengő
1/2 oldal --- 140- pengő
1/4 oldal --- 70- pengő
1/8 oldal --- 35- pengő
1/16 oldal --- 20- pengő
és a forgalmi adó.
Hirdetéseket december hó 18-ig fogadunk el
Telefonszám: Automata 899-32
Megbizottunk az ügy megbeszélése végett szíves felhívására készséggel látogatja meg t. Cimedet
KÖZTELEK
KIADÓHIVATALA
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 25. SZ.

LOPOKROCOK 7/4-es méretben két és színes csikkal:
Gazdasági MONTÁN 2 kg. darab P 9-50
MONTÁN 2 1/2 kg. darab P 13-60
Prima MONTÁN 3 1/4 kg. darab P 15-70
Extra nehéz MONTÁN 3 3/4 kg. darab P 17-80
Vízhatlan ponyvaszővetvevonat bármolyokra... P 12-
Ingyen csomagolás! Forgalmiadómentes! Postán utánvétellel!
HAMVAS ERVIN Budapest, V., Csáky-utca 34.
Telefon: Automata 907-70

TEJET,
tejszint, vaját
Évi kötszere vessz 503
Korona Tejcsernok R.-T.
Budapest, IX., Drégely-utca 15.
Telefon: J. 331-84, 390-04 Távirati cím: Koronatej Budapest

TŐZSDE ÉS KERESKEDELEM.

A gabonapiac helyzete.
A gabonapiac, elsősorban azonban a kenyérmagvak értékesítési lehetősége az idei kampány első felében rendkívül kedvezően volt. Az aratást követő hónapok nagymértű és tömeges árukiadását kivül még egyéb más közismert események járultak a buzaárak csökkenéséhez, így elsősorban a tengerentúli tőzsdék irányzata, az orosz dumping, a gabonavásárlás, a fogyasztás csökkenése és nem utolsósorban a nagy pénzkrízis, olyan helyzetet teremtett a nemzetközi gabonapiacokon, hogy a mezőgazdaság legválságosabb időszakának voltunk szemtanúi az őszi hónapokban mind külföldi, mind a magyar viszonylatban.
A legutóbbi egy-két hét azonban mintha az árjavulás képének körvonalait bontogatná. A legújabb események, továbbá a jelenlegi helyzet következtében úgy alakulnak a dolgok, hogy az 1931-es esztendőben bizonyára kedvezőbbre fordul majd a gabonapiacok helyzete.
Oroszország a nemzetközi gabonapiacokról valóóságos demoralizációt eredményező árajánlataival néhány hete teljesen eltűnt. Ugyátszik tény, hogy minden csoda három napig tart és a végtelenségig a gabonapiacok értékén alul nem lehet árusítani. A készletek apadása valamennyi importországban, mintha kedvezőbbben alakítaná a gabonapiacok irányzatát és minden remény megvan arra, hogy ami a múlt években már számtalanszor bebizonyosodott: a tavaszi hónapokban történt buzaértékesítés magasabb átlagaráttal hozza a termelőnek, mint az őszi idény folyamán eszközölt eladás.
A belföldön aránylag kedvezően alakul a piacnak a gabonakereskedelektől való tehermentesítése. A földművelésügyi kormány által engedélyezett prémium mellett a legutóbbi időben több mint 200,000 métermássa buza került exportra és a javuló külföldi gabonapiacok mellett remény van arra, hogy még ebben az esztendőben ugyanilyen mennyiségű buza értékesítésére számíthatunk.
A buzaértékesítés belföldi viszonylatban némileg megcsappant, miután a nagymalmok a rövidesen bekövetkező ünnepek miatt csak mérsékelttel vásárolnak prompt szállításra huzát. A termelők részéről a kínálat változatlanul a Tisza és Felső-Tisza vidékéről történik. A nagymalmok a legutóbbi időben a felajánlott tételek leköltése előtt a mintákból sikérróbat vesznek és a tőzsdéi jegyzéseknél magasabb árat is térítenek sikérróbat buzaértékesítésükért.
E héten egyébként átlagban a tiszavidéki, valamint a dunántúli buza ára métermássankint 50 fillérrel emelkedett a multheti jegyzésekkel szemben.
A rozs piacán mérsékelt forgalom mellett kis árjavulás következett be, amennyiben budapesti paritásában a rozsért vagononként 30-35 pengővel térítettek többet, mint november utolsó hatáiban. A mai árak mellett is igen mérsékelt volt a kínálat a termelők részéről úgy, hogy a forgalom legjelentékenyebb része kereskedőkézen lévő rozstételekből alakult ki. Az emelkedő korpaárak mellett a termelők olcsón nem értékesítik rozsfeléseleiket. Az eladott tételek legnagyobb része elsősorban Ausztria felé irányuló exportra került.
Az árpaüzlet szilárd. Bár a tőzsdetanács hivatalos árjegyzőbizottsága e héten nem változtatta, illetve nem emelte az árpaminőségégek jegyzését, azonban mind a takarmány, mind a sörminőségű árpák iránt élénkebb kereslet mutatkozott és jó minőségűért magasabb árat is fizettek, mint mult héten. Áll ez különösen a nehéz sörárpátételekre, amelyekért pengővel fizetnek többet a hivatalos jegyzésnél.
A zabüzlet változatlanul igen szilárd, most már kétségtelenül beigazolást nyert, hogy az idei zabtermésünk mennyiségileg igen gyengén sikerült. Alig jelentkezik valami kínálat a termelők részéről jelentékenyebb mennyiségű zab eladására, viszont a katonai és kincstári szállítások fedezése még mem nyert befejezést, úgy hogy az árak szinte napról-napra emelkednek. Az elsőrendű minőségű zab valamint a szokvány-áru iránt a terménypiacon állandó az érdeklődés, miután megközelítően sincsenek fedezve a szállítók. Miután a belföldi kínálat e héten már egészen jelentéktelenné zsugorodott össze, néhány terménycég román zab behozatallal foglalkozik. A zab behozatali váma ugyanis olyan mérsékeltten van megállapítva (4 aranykorona), hogy ennek az importja is lehetséges. A termelőtársadalom szempontjából feltétlenül szükséges volna sürgősen revizió tárgyává tenni a termények behozatali vámitételeit, már csak azért is, mert

ezekkel a román zabtelekkel aligha nyerhet kielégítést a szükséglet, mert a román zabok minősége igen gyenge.

Állatvásári szemle. A budapesti vágómarhavásárok vásárról-vásárra lanyhabb üzletmenet mellett zajlanak le.

A budapesti sertésvásáron az üzletmenet a hét elején ugyan vontatott volt, de az árak a múlt heti színvonalukat szilárdan tartották.

Bel- és külföldi piaci hírek.

(A Magyar Mezőgazdasági Kivitelés Intézet közleményeiből.)

A belföldi terménypiacok közül Szegeden lezajlott országos vásár némi élénkítést hozott, a vevők azonban jórészt csak az Ia minőségű buzákat vásárolták.

Termény- és takarmányfelek.

Lisztpiac. Budapest, 1930 december 4. Lisztárak: Budapesti és vidéki nagymalmok árai december-januárra boletával, forgalmi adó nélkül: duplanullás 34-34,50, nullás 33,50-34,50.

Vetőmagvak. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagostályának jelentése.) 1930 december 5. Lucernamag. Az elmúlt héten jóval kellemesebb hangulat vált urrá a piacon és a mérsékelt árú kínálat láttára megállapítható, hogy a szilárdulás jelei mutatkoznak.

Budapesti takarmányvásár. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) 1930 december 2. Árak métermázsánként pengőben: réti széna, II. r. 8,25-8,50, réti széna, I. r. csomagolásra 4-7-7-7, muharzséna 8,25-9-9, lucernaszéna 8,50-9,50, almszalma 2-2,60 P.

Külföldi terményzárak. Újvidék, december 4. A terménypiacok a forralom ünnepe miatt szűntek le.

Budapesti sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertéstelepeinek jelentése.) 1930 december 4. A csütörtöki ferencvárosi nyílt és zárt vásárra a felhajtás 2831 darab volt, ebből angol 247 darab, eladatlannal visszamaradt 50 darab, ebből angol 45 darab volt.

Tej és tejtermékek. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1930 november 23-tól november 29-ig jegyzett árak pengőben.

Tejpiac. (A Budapesti Központi Általános Tejcsernok R.-T. jelentése.) 1930 december 3. Árusító fiókjainkban folyó hó 1-től kezdve a kannafej ára literenként 32 fillér.

Baromfi és tojás. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1930 november 23-tól november 29-ig jegyzett árak pengőben.

Gyapju. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének jelentése.) 1930. december 6. A most folyó londoni gyapjuauktó az irányzat továbbra is lanyha.

Nyersbőr. A budapesti nyersbőrpiac november 29-óta a marhabőr ára 5 fillérrel olesobbodott kg-kint.

Különféle felek. Paprika. (A m. kir. földművelésügyi minisztérium fennhatósága alatti álló Növényvédelmi és Növényforgalmi Iroda jelentése.) 1930 december 4. Termelői árak kg-kint Szegeden:

Állatok és állati termékek.

Budapesti vágómarhavásár. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) 1930 december 4-én felhajtott vágómarha: bika, I. r. 18, II. r. 12, III. r. 45, ökör, I. r. 20, II. r. 26, III. r. 26, tehén, I. r. 12, II. r. 24, III. r. 93.

Budapesti szarvmarhavásár. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) 1930 december 2-án a felhajtás 331 darab élő belföldi szopos borjú.

Tenyészmarhák és jármosok. (A Magyar Mezőgazdák Állattérképész R.-T. jelentése.) Budapest, 1930 december 5. Árak: I. r. belföldi jármosok (tarka) -96-1-1, I. r. belföldi jármosok (fehér) -96-1-1, 1 1/2-2 éves tinók -96-1-1, fiatal, friss fejű tehén -115-1-25 pengő kg-kint.

Budapesti sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertéstelepeinek jelentése.) 1930 december 4. A csütörtöki ferencvárosi nyílt és zárt vásárra a felhajtás 2831 darab volt, ebből angol 247 darab, eladatlannal visszamaradt 50 darab, ebből angol 45 darab volt.

Wieni vágómarhavásár. (A Magyar Mezőgazdák Állattérképész R.-T. jelentése.) A december hó 1-i, hétfői fővásár felhajtása: belföldi 741, magyarországi 503, csehszlovákiai 111, jugoszláviai 102, romániai 848, összesen 2305 darab.

Wieni sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Állattérképész R.-T. jelentése.) A december 2-i, keddi fő vásár felhajtása: belföldi huszterés 924 darab, magyarországi huszterés 263 darab, zsrterés 1607 darab, lengyelországi huszterés 7431 darab, romániai huszterés 853 darab, zsrterés 177 darab, jugoszláviai huszterés 1167 darab, zsrterés 4312 darab, németországi huszterés 50 darab.

Csehszlovák állattárak. (A Magyar Mezőgazdák Állattérképész R.-T. jelentése.) A folyó hó 1-i prágai marhavásár felhajtása 750 darab volt élénk irányzat mellett.

Tej és tejtermékek. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1930 november 23-tól november 29-ig jegyzett árak pengőben.

Tejpiac. (A Budapesti Központi Általános Tejcsernok R.-T. jelentése.) 1930 december 3. Árusító fiókjainkban folyó hó 1-től kezdve a kannafej ára literenként 32 fillér.

Baromfi és tojás. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1930 november 23-tól november 29-ig jegyzett árak pengőben.

Gyapju. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének jelentése.) 1930. december 6. A most folyó londoni gyapjuauktó az irányzat továbbra is lanyha.

Nyersbőr. A budapesti nyersbőrpiac november 29-óta a marhabőr ára 5 fillérrel olesobbodott kg-kint.

Különféle felek. Paprika. (A m. kir. földművelésügyi minisztérium fennhatósága alatti álló Növényvédelmi és Növényforgalmi Iroda jelentése.) 1930 december 4. Termelői árak kg-kint Szegeden:

Table with multiple columns and rows, containing various market data and prices. Includes headers like 'Terme...', 'Bors...', 'Árpa...', 'Zab...', 'Tengeri...', 'Buzakorpa...', 'Wohl...', 'Krüger...', 'Ella...', 'Nyári...', 'Ószi...', 'Káposzt...', 'Lucerna...', 'Biborhe...', 'Tavaszi...', 'Szászos...', 'Lenmag...', 'Tökmag...', 'Naprfa...', 'Kék má...', 'Muharm...', 'Csillagf...', 'Viktoria...', 'Zöld (e...', 'Fehér s...', 'Fehér, e...', 'Furjabl...', 'Lencse...', 'Szárított...'.

Országos állat-ásások. December 8-tól december 15-ig.
 December 8. Cece (bizonytalan), Kétegyháza, Kismarja, December 9. Barcs, Pápa, Szepetk, Jászberény, Irsa, Gónc, Ricsé, Balassagyarmat, Füzessző, Szikszó, Vásárosnamény, December 10. Úmalomsok, Szabadhidvég, Abaujszántó, Sárospatak, Csorna, December 11. Keszthely, Orosháza, Nyírbátor, Jánk, Csepreg, Devecser, Mezőkövesd, Dömsöd, December 12. Sükösd, December 13. Villány, December 14. Csepka, December 15. Nemesdéd, Kapuvár, Tamási, Körmez, Kőszeg, Várpalota, Gődöllő, Mezőkeresztes, Miskolc, Sátoraljujhely, Fehérgyarmat, Ózd, (sertésvásár), Vásárosmiske.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

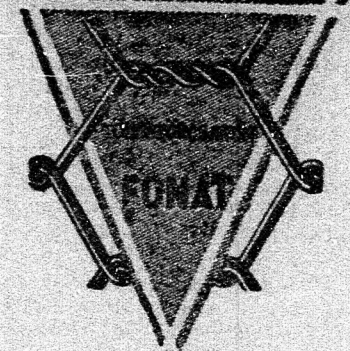
Szentgyörgypisztal bégazdaság, Tata. Arra a kérdésre, hogy nálunk történt-e kísérlet cornwall-yorkshire keresztetéssel? - azt válaszolhatom, hogy Angliában láttam egy helyen, hogy a yorkshire anyagot cornwallal keverték baconszüldők előállítására. Nálunk nem tudok ilyen „spriceléséről”. Tiszta véru cornwallt Gatti Antal földbirtokosnál Gano (Baja mellett) lehet beszerezni, ő most kapott két darab angliai importot. Anyagát törzkönyvezette, tehát megbízható anyaga van. *Dorner.*

Északi gazdaság. A mezei pocok (egér) irtása a mostani időszakban és a vetésekben legcélszerűbben mérgezéssel történhetik. Foszforos vagy sztrichnines készítmények egyaránt jók erre. A házilag való elkészítésükre tájékoztatnak azok az utmutatók, amelyeket kérésünkre a Rovartani Állomás megküldött. Készen kapható legolcsóbb és évtizedek óta bevált szer a *Sipóc gyógyszerár (Pécs)* foszforlabdacs készítménye, amelyet kilogrammonként 2 pengőért árúsít. 50 kg-on felül 1-60 pengő az ára. Az egértífuszbacillussal való irtás körülményes, nagy szakértelemmel követel és mégsem teljesen megbízható. Ha az őszi irtás már nem volna végrehajtható, minden esetre jó lesz tavasszal vigyázni és az áttelelt kevesebb pocok kiirtásával elejét venni az idei csapás esetleges ismétlődésének. *B-ó.*

B. A., Debrecen. Amennyire az elmondottakból következtetni lehet, a kukoricánál az ottani kezdetben lassabb és gyengébb fejlődést valószínűleg az okozza, hogy vetéskor a talaj túlságosan porhanyó, a nagyon láza vetőanyagot pedig a kukorica nem szereti. Azt az állítást pedig, hogy a kukorica csak tavaszi szántásba vetve jobban diszlik, mint az őszi szántásba vetett, kivált kigazdák részéről gyakran lehet hallani. Hogy mi ennek a nézetnek az alapja és hogy azt mennyiben lehet megokoltnak mondani, azzal a „Köztelek” már több ízben behatóan foglalkozott. Legutoljára Westsik Vilmos irt cikket erről a „Köztelek” 1929. évi 80. számában „A tengeriföld őszi és tavaszi szántása” címen. Amint ebből a cikkből is olvasható, nem elég az, hogy a kukorica alá a földet ősszel megszántjuk, amivel mellékesen említve megvetjük az alapját a nagy és biztos kukoricaterméseknek, hanem az őszi szántást kora tavasztól kezdve a vetésig megfelelően meg is kell munkálni, nehogy a rögzösen nyitottan hagyott őszi szántást a tavaszi szelek kiszáradtsák és nehogy a kukoricaföldet a gyom teljesen felverje. Az utóbbi esetben ugyanis a kukorica rosszabb vetőanyagba juthat, mintha frissen szántott földbe tesszük. A vetésig helyesen kezelt őszi szántásban azonban feltétlenül

jobb és biztosabb termésre számíthatunk, mintha a kukorica alá csak tavasszal szántunk. A földnek okszerű tavaszi előkészítésére, de egyáltalán az okszerű talajművelésre megtanít a következő kis munka: *Gyárfás József, A szántóföld helyes művelése, amely elsősorban kigazdák részére íródott, de amely munka kiter a felvetett kérdésre is. A képzett gazdák részére és részletesebben adja elő a viszonyaink közt követendő talajművelést Gyárfás Józsefnek Sikeres gazdálkodás szárazságban. Magyar Dry Farming című munkája. Mindkettő kiadóhivatalknál is megrendelhető.*

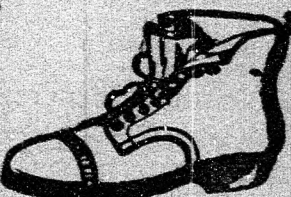
DEICHSEL

Központi ruhá:
BUDAPEST
 VI., Vilmos császár-ut 15/d, főlem

**Karácsonyra és ujévre
 cipő, bakancs, csizma**

Gyerek egész cipő, barna vagy fekete, 1 1/2 éves korig P 230
 Ugyanaz, 10 éves korig P 250
 Ugyanaz, 14 éves korig P 280
 Férfisárga strapacipő 40/46 P 1385
 Férfi bakancs, szíros tehenbőr, tartsa bőrányag, 40/46-ig P 910
 Férfi vadász- és sportcipő, prima kivitel, 40/46-ig, P 2050, 2600
 Férfi halmozású, magas, tehenbőr bőrszisszel, erős kiv. P 2450
 Férfi fekete egész cipő, izléses és garantált minőség, 40/46 P 1350

Kiss H. cipőnagykereskedő
 Budapest, VII., Miksa-utca 13. Dehany-nics sarok 502

Állandóan készleten
 Ábra szerinti és egyéb kivitel

Mindenemű szivattyu bármely célra és üzemre

Szivattyuk javítását vállaljuk

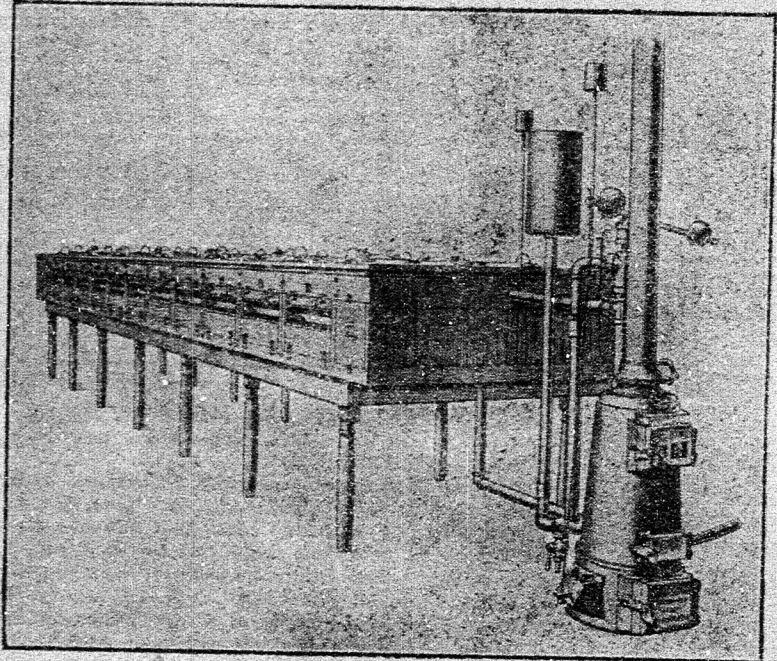
Készleten mindig van
TRÁGYALESZIVATTYUK
Gyöző Béla és Társa
 Szivattyú- és gépészeti vállalkozás
 Budapest, V. Baross utca 51.
 Telefon: 241-242-77

TRÁGYA- és VÍZMORDÓK, TRÁGYALÉNYEK, ÁLLANDÓAN KÉSZLETEN.

Budapesti raktérről szállítunk
CSAVARLAPÁT SZERKEZETŰ CENTRIFUGÁL
KSZ SZIVATTYUKAT

A legjobban megfelelő szivattyuk ármentesítési célokra, halastavak és fűrdőmedencék töltésére, ill. kiürítésére, rizsföldök elárasztására, szennyvíz, cefre, stb. szállítására.
 Traktor után akasztható,ocsira szerelve is szállítjuk.
 Egy 20 HP-s traktorral másodpercenként 330 liter vizet szállítunk 3,5 méter magásra.
 Szakszerű tanácsok díjtalanul szolgálunk.

**SZIVATTYUK MINDEN CÉLRA
 JAUSSZ TESTVÉREK**
 ÁLTALÁNOS MŰSZAKI R.-Z.
 BUDAPEST, V., FALK MIKSA-U. 29. TELEFON: AUT. 151-44

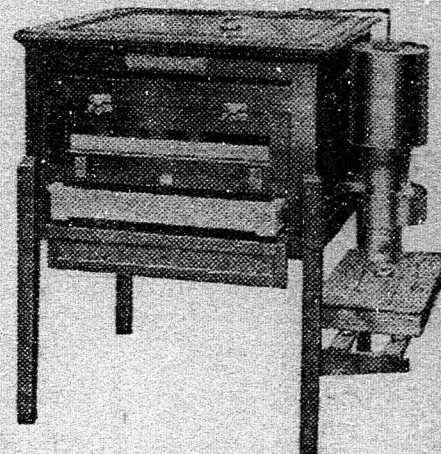

A baromfitenyésztés sikerének alapja a KELTETÉS!

HIÁBA jó a faj,
HIÁBA válogatott a tenyészállat,
HIÁBA hozzáértő a kezelés, tenyésztés, etetés,
HIÁBA minden,
ha nem jó a keltetőgép!

100%-os gyenge csibekeltetést minden géppel el lehet érni,
 100%-ban erős és életképes csibét csak kevés gép biztosít.

**BAROMFITENYÉSZTŐK!
 NE KISÉRLETEZZÜNK!**

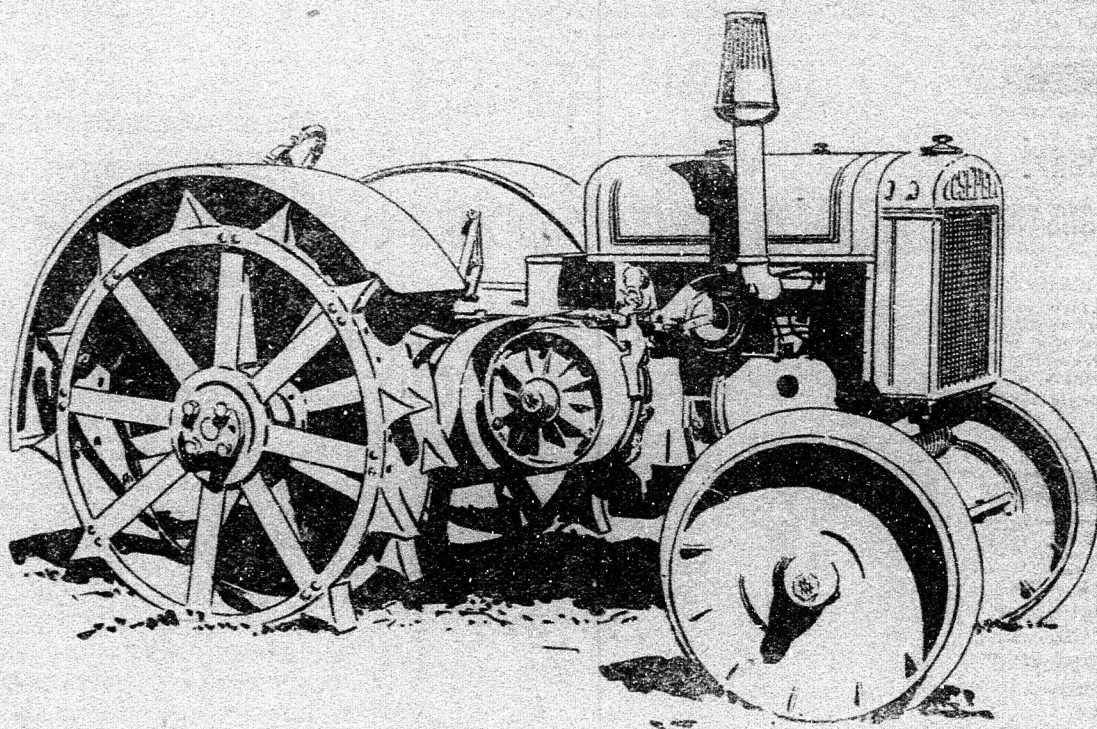

Rendeljük meg a világszerte ismert, évtizedek óta tökéletesített eredeti
„GLEVUM” angol keltetőgépet.
 70-től 36.000 darab tojásig a legkülönbözőbb nagyságokban kapható
a „GLEVUM” angol keltetőgép.

Arájánlattal szolgál a magyarországi vezérképviselői
WOHANKA ÉS TÁRSA UTÓDA } A gyár közép-európai megbízottja és üzletszervezője:
 Budapest, VI., Vilmos császár-ut 61. szám. } **JOHN L. G. NADLER**
 Budapest, II., Kapy-utca II. sz.

CSEPEL

40 lóerős petróleumüzemű traktor

Ára 9800.— pengő

Gyártja:

Weiss Manfred Acél- és Fémművei R.-T., Csepel

Központi eladási iroda:

Agrarglobus Mezőgazdasági Gépkereskedelmi Részvénytársaság

Telefon: 266-81 Budapest, V., Lipót-körut 12. szám. Telefon: 266-81

ELADÁS

BURGONYAÖSTÁLYOZÓ KOSZTÁR, előrendelt német gyártmányok előgyáron kaphatók Braun és Úrményinél, Budapest, V., Báthory-u. 7. 697

TENGERSZÁRTÉPŐGÉPEK, kisebbek és nagyobbak, használják, de teljesen renováltak állapotban alkalmas kaphatók Braun és Úrményinél, Budapest, V., Báthory-u. 7. 697

ALKALMI VÉTEL, használatban új, kedveltebb gyártmány, mindenféle gazdasági gépek, továbbá: kézzel használt traktorok, cséplőgépek, elvások, löhőrejtőgépek stb. legelőnyösebben beszerezhetők és cserélhetők: L. Lukács Vilmos gépészkereskedőnél Nyirgyháza 5690

KOCHIK, löszszámok, nyergesek, löpökörök nagyon olcsón eladó. Kocsiraktár, Budapest, Rákóczi-ut 73. 6795

MECORNIK 20 HP traktor három ekével és dupla árcsával, teljesen jó és újképzett állapotban eladó. Megkeresés: Páczkerti Bérgezárság, Péntek hírdőre kérem. 6950

SÉTÉSHIDMÉRLEK 1000 kilogrammos 36 állapotban, 280 pengőért eladó. Érdeklődni telefon 181-30, délután 2-11. 6932

MEZELI vasúti sín, 7 kg-os, kb. 800 méter pályahosszban fulányosan eladó. Bartha Lajos gazdasági, Szeged, Felső megye. 6983

NAGY faanyag kandelő nyegven olcsón eladó. Fénykép rendelkezőre. „Universal”, Budapest, Weiszleányi-u. 8. 7002

GER-SZESKAVÁGÓ, Iremhét-soros vetőgép és Cornick-féle eljárogéscsatorna, 8-as ekék, 2-vasú Bächer-ekék, boronák, fűszárító, cséplőgép, kődaráló, használt, tiszta, új és pótkocsik stb. legelőnyösebben eladó. Vetőgépjavító, Budapest, V. Vízvárad-utca 58. 7003

VASLATTOK, 6-700 literes, trágályöntözésre, bármily kora és szerelhetőség, öntözésre is használható, olcsón kapható. Vetőgépjavító, Budapest, V. Vízvárad-utca 58. 7004

MOTOROK, szivattyúk garanciával legelőnyösebben Kállal motorházban, Budapest, VI. Lom-u. 29. 7005

SZESKAVÁGÓK, répaárak, daráló, kukoricaszárítók, mérlegek újjavításra legelőnyösebben Kállal gépgyárban, Budapest, VI. Lom-utca 29. 7008

ÚJÉVI Kikérrel vételárát, rendeljen Konkordia kőfaló-gépet Kállal Lajos gépgyárból, Budapest, VI. Lom-u. 29. 7007

A HONYHARMI különleges terményeinek termesztését és felhasználását tárgyalja Sárvoly Sámuel most megjelent könyvében. Több mint 100-éves olyan hasznos ismeretek és tapasztalatok, melyek eddig kerkönyvekben alig voltak ismeretesek. Ár 250 pengő. Patria r.-t. Könyvkiadása, Budapest, IX. Üllői-utca 25.

Sima és gyökere **Chasselas** és egyéb fajta 1017 szőlővesszőt szállít: Ungváry, Nagykorós. Kérjen árjegyzéket!!!

Kedvezményes **műtrágyát** vér-, hus- és halliszet, foszfor-, olajpogácsát, **takarmánymeszel** kisebb mennyiségben is legelőnyösen szállít **Berczeller Jenő** Budapest, I., Rado-utca 12. Telefon: Aut. 207-60 1093

Rádió előadások 1930. évfolyamához bekötési táblák

1 pengő előzetes befizetése mellett megrendelhetők a „Patria” r.-t. Könyvkiadójától, Budapest, IX. Üllői-ut 25. szám.

Fattinger és Társa K.-I. Budapest, Vágóhid-u. 16/14. Sürgőseim: Últin Budapest Telefon: J. 318-75 állati tápszorgyár világhírű előrendű gyártmányai:

Universal sertés-takarmány Baromfielédél Fácseledelel Huspogácsa Huszavakál Kutyaelédél Véliszet Husliszt Heringliszt Speciális hallisz Szemes és pehelyszerű gabonák (Dorsch-)liszt Rákda Osztrigahéjára Foszfór- és szénavas takarmánykeverék Extrahált szójabab-dara és liszt Faszénpor Kénvirágpor Száritott sörélesztő

VEZÉRKÉPVISELŐ: **ZWERNER JACQUES** Budapest, V., Nádor-u. 28. Sürgőseim: Zwerner Budapest Telefon: Aut. 140-72

Mindenki jogi tanácsadója

Összeállította Dr. Szepessy Mihály ügyvéd Felvilágosítást ad mindenféle jogi vonatkozású ügyekben, a különböző okiratok szerkesztéséhez minták stb. 4 pengő előzetes befizetése mellett bérmentve szállítja a „Patria” r.-t. Könyvkiadójától, Budapest, IX. Üllői-ut 25. sz.

VÉTEL

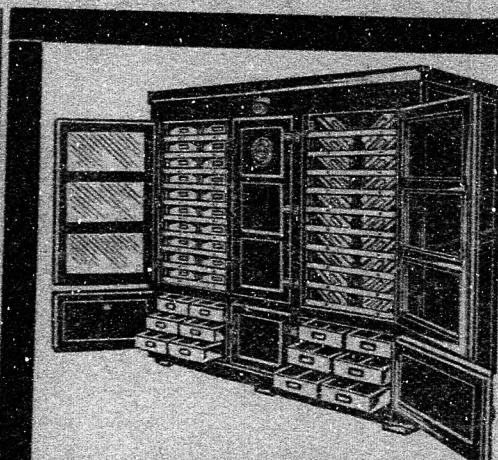
Eladni akar valami gazdasági gépet? Forduljon bizalommal Braun és Úrményi céghez Budapest, V., Báthory-utca 7. 697

VÁSÁROLUNK 42"-os, 48"-os, 54"-os, 10 évnyi felettláb, lehetőleg golyós cséplőgépeket kézzel, pénzért: Fehér Miklós gépgyár, Budapest, Váci-ut 20. 6717

BÉRET

BÉRELTÉK közvetítők kizárásával, kimondottan prima talajú új birtokot határozott ezer holdig. Évesleg, venni ugyanilyen előnyös feltételekkel. Kimerítő ajánlatokat „Jó gazda 6930” jellegre a kiadóba kérem. 6930

BÉRESDOK — családi körülmények miatt — Budapesthez közel fekvő 3800 kat. holdas prima dunántúli uradalmat megfelelő méretekkel hasznosított állapotban. Elő- és holtfelszerelést visszavadászi kötelezettséggel. Készleteket és vetéseket bértiltásért szorinál kapja. Ajánlatokat „Hilbertszony 6964” jellegre a kiadóba kérem. 6964

NICKERL-MOTOR KETTETŐGÉP

a legjobban bevált minőségi gyártmány a világon! A legnagyobb kettetési eredmény! 800-32.000 tojás befogadási képességgel

Minden ország minden baromfitenyésztőjének a legnagyobb jövedelmezőség! **NICKERL & Co. kettetőgépgyára** Inzersdorf bei Wien. Képviselőt kerestetik! 1119 Kérje meg ma a 151. számú ingyenes prospektust!

Schwarz A. és Fiai „ÜVEGUDVAR” Budapest, VI., Paulay Ede-utca 25-27. Telefon: Aut. 103-69 és 223-89

KERTÉSZÜVEG és minden egyéb táblaüveg-nagykereskedés. 1125

BURGONYÁT gelzaraga, E. Ja, Szei róza, Wohlmann, Krügeri ékezesi célra minden mennyiségben vas, mintázott arajánlatot kér, átvételt helyszínen szakközvegyvel eszközöl: **SCHÖNWALD FERENC** burgonyaközvetítő irodája Budapest, IX., Lónyay-utca 46. 1127 Telefon: Interurbán 874-92 Sürgőseim: Kartschonwald

ALKALMI VÉTEL! Vas megyében, Szombathelytől 10 kilométernyire eladó egy

1600 m. holdas birtok 250.000 pengőért, kedvező fizetési feltételek mellett. A birtokból kb. 700 hold üzembertől kezelt erdő, a többi mezőgazdasági művelés alatt áll két majorral. Nagyon szép és jó vadászterület. Minderre felvilágosítást ad: Dr. Horváth Jenő szombathelyi ügyvéd. 1128

Liptay Jenő m. kir. gazdasági főtanácsos, földbirtokos szerkesztésében megjelent:

Gazdasági főkönyv a hozzávaló nyomtatványokkal együtt 30- pengőért szerkesztők be vállalatunk nyomtatványosztályában. „Patria” IROD. VÁLL. ÉS NYOMDAI R.-T. BUDAPEST, IX. KER., ÜLLŐI-UT 25. SZÁM.

Céldömök állomás mellett egy **400 magyar holdas**

legprimább szántóból álló birtok, szép majorral, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Esetleg egy része is kapható. Ugyanott állat- vagy terménykereskedelmi célra kiválóan alkalmas **belső major**, benn a városban, szép uriházzal, nagy kerttel, igen nagy belsőség, nagy és kitűnően épített istállók 300 állatra, modern magtárak, jó lakások és műhelyek stb. **külön is eladó.** Minderre felvilágosítást ad **dr. Horváth Jenő** szombathelyi ügyvéd. 1129

Gőzekeberszántást vállal **Wolff Ernő,** Budapest - Keleuföld, Budaörs-ut 101. sz. Telefon: L. 12-51 Bányavárosi Wolfk, Budapest. 571

Burgonyatermelők és szeszgyárok figyelmébe ajánljuk a többszörösen kintüntetett **burgonyaválogató gépet** Jakab István mérnök rendszere. 1-10 vagon napi teljesítményre, kézi vagy géphajtásra. Arajánlatot díjmentesen szolgálok. **JAKAB és HEGEDŰS malomépítéssel és gépgyár r.-t.** Budapest, V., Csanády-utca 3. szám. 1121

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET ÜZEMI ÉS SZÁMTARTÁSI SZAKOSZTÁLYA BUDAPEST, IX. KERÜLET, KÖZTELEK-UTCA 8. SZ. TELEFON: Automata 886-85

Az üzemi és számtartási osztály a mai súlyos gazdasági helyzetre való tekintettel fokozottabb tevékenységet kíván a gazdaságosság érdekében kifejtetni és a hozzáfutóknak üzemi, számtartási és egyéb vonatkozású kérdésekben is megbízható szaktanácsot s utbaigazítást ad. A közel két évtizede fennálló **számtartási osztály** jelentős eredményekre hivatkozhatik, nemcsak a számtartás elterjesztése, fejlesztése, egyöntetűvé tétele céljából végzett munkájával, hanem különösen attól, hogy a nagyobb gyakorlatot és tudást igénylő számadási lezárosokat végzi, zárszámadásokat (mérlegeket) készít, amellyel a tényleges jövedelem alapján való igazságos adóztatást éri el és a gazdára minden esetben sérelmes becslés alapján való megadóztatás elkerülését éri el. Azokban a gazdaságokban, amelyek eddig rendszeres számadást nem vezettek, a számtartási osztály vállalja a számadás felfektetését, az évközi számadás vezetésének irányítását, a felülvizsgálatot, a felülvizsgált és általa irányított számadásokból a zárszámadás elkészítését és hitelesített alakban való kiadását, a társulajdonosok közötti és a hatóságokhoz (árvaszok stb.) benyújtandó, valamint minden más számadás és elszámolás készítését, felülvizsgálatát, részesei arányok pártatlan kimutatását, leltározások végzését, értékelését, adóügyi és egyéb könyvvizsgálóknál szakértői és ellenőrzési kiküldetését. Üzemi kérdésekben felvilágosításokkal szolgál, üzemberteket készít, becsléseket végez, szakértőként eljár a bírósági és magánfelek felkérésére, akár peres ügyekben, akár bérletátadás, átvétel, örökösödési osztály elkészítésénél, vagy bármily gazdasági üzemi természetű ügyben. Birtok, bérletátadásnál, átvételnél elvállja az elő- és holtfelszerelés felleltározását, becsléését. **Vasuti fuvarlevelek és gyógytári vénék** díjszámításának a felülvizsgálását, a túlfizetés visszafizetésének kieszközölését. **Ingatlanforgalmi** osztályunk kizárólagos megbízás alapján vállalja birtok adás-vételek és bérleti ügyek lebonyolítását. **Jelzálogkölcsonök** szerzését és lebonyolítását. **Biztosítási ügyek** legelőnyösebb lebonyolítását. Megkeresésre minden üzemi és számtartási kérdésben részletes felvilágosítást és kimerítő szakvéleményt ad **az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Üzemi és Számtartási Szakosztálya.**

VÉGE A MEZEI MUNKÁNAK MOST FELÁZOTT UTAKON VAGY HÓFEDETT LEJTŐKÖN MINDEN TERHET SZÁLLIT **STEYR MŰVEK R.-T., BUDAPEST, VI., LEHEL-UTCA 25.**

Muraközi hidegverü választott kanca- és esődöresikök

eladása megkezdődött. Az árak Murakeresztur határálmásra állítva körülbelül a következők: 6-7 hónapos középnéhez kanca- és esődöresikök 200-250 P. 6-7 hónapos egész nehéz kanca- és esődöresikök 250-300 P darabonként, 1000 A magyar behozatáli vám a vevőt terheli. Mindennemű közlebbi felvilágosítással szívesen szolgál: **Vajda Elemér cég** CAKOVEC, JUGOSZLAVIA (azelőtt idős Helrich Már, Csáktornya, Muraköz) Levélcím: E. Vajda, Cakovec Jugoszlávia. — Sürgőcím: Vajda Cakovec. Int. telefon: 59, 60 és 3.

INFORMÁCIÓK

kereskedelmi és magánügyben, kült- és belföldről legutányosabban beszerezhetők: **Rözponti Tudakozó Betéti Társaság** Nagy Ö. és Társa, Budapest, V., Váci-ut 34. Telefon: 916-24 1120 Telefon: 916-24 Postatakarékszám: Budapest 26.778.

Tejet, tejszint veszünk

Pannonia Tejipari Vállalat Budapest, VIII. ker., Kálvária-utca 23. szám Telefon: J. 823-40

Nemzetközi vállalat intelligens autó és traktor főszereelője

jobb kocsi, vagy traktorok, gazdasági gépek karbantartására állást keres. Gazdaságban évről évre 15-éves gyakorlattal. Zavartalan üzemeltetés és a kifizetés munkát biztosít. Kifutó referenciák! Cím: Békéscsaba, Szilágyi-utca 9. 1126

Gazdag vadászszákmánya csak akkor lesz, ha a

MAGYAR VADÁSZUJSÁGOT olvassa és amit olvas, azt megszívleli! KÉRJEN MUTATVÁNYSZÁMOT! Díjtalanul küld a kiadóhivatal: **Budapest, IX., Ferenc-körút 34. sz.**

20 lóerős Heucke-gyártmányu, tulhervítéses, teljesen jó karban lévő

gőzekogarnitúra 4-es, 6-os, 8-as és rigol ekével, vízfordó lajtokkal és teljes felszereléssel együtt jutányos árral eladó egy hevesmezei gazdaságban. Közlebbi megteudható dr. Polgár Lajos ügyvédnél, Budapest, Személynök-utca 9—II. sz. 822

TEJSZÁLLITÓK RÉSZÉRE

TEJHŰTŐKET

bármely nagyságban, kutvíz-, jég- és kompresszoros hűtésre gyorsan és olcsón szállít: **STANGA JÓZSEF** tejgazdasági gépüzleti vállalata Budapest, IX., Ráday-utca 36. 788

STEFANITS JÁNOS

CIPÉSZMESTER ANGL LOVAGLÓSZERNA SPECIALISTA Díszmagyar-, angol lovagló-, Polosoztárk, abszolút vízhatlan vadászolópók, vadászostárk, szaloncipők, sportcipők készítése mérték után. 261 ELSŐRENDO KIVITEL * MÉRSEKELT ÁRAK. Speciális angol bőranyagok állandóan raktáron. **Budapest, IX., Dllői-ut 85.** TELEFON: MÉSEK 410-34

Nagy olaj és tüzelőanyagmegtakarítás.

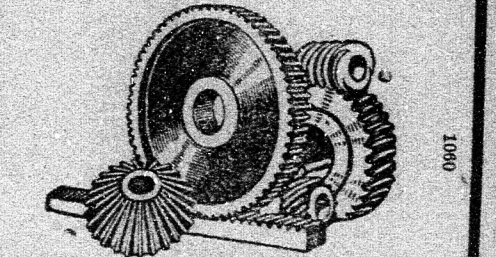
Összáróljon TEVES dugattyúgyűrűkelt! Nagy raktár traktorméretekben. Javítási munkákban nagy választék. **BALOGH ARTHUR okl. gépészmérnök** Budapest, V., Lipót-körút 27. szám Telefon: Automata 297-39 1059

LÁNG L. GÉPGYÁR R.-T., Budapest 56

Szesz-, élesztő-, keményítőgyárak gépészeti berendezése Stabillógépgép Félstabilógépgép Gőzházán Dieselmotor Vashordók 364

ÁLLAMI ELISMERŐ OKLEVÉL

ARANY ÉREM EZÜST ÉREM ALAPITTATOTT: 1009.

WEISZ A. FOGASKERÉNGYÁR

FOGASKERÉKEK AUTOALKATRÉSZEK GÉPGYÁRTÁS HENGER- és FŐTENGELY-KÖSZÖRÜLÉS **BUDAPEST, VIII., NAGYTEMLON-U. 34.** TELEFON: JÓZSEF 398-05 és 455-35

Évikötés mellett

vajat és uradalmi tejet átvesz legmagasabb napi áron **Sanus Tejüzem R.-T.,** Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 13. Telefon: József 453-52 1080

GŐZEKE

részleteket mindenféle gyártmányt gőzekhez készít és szállít precíz kivitelben, seif fogaskerekeket, fémcsoványakat, tűzszekrényeket, ekevasakat stb. **SODRONYKÖTELEKET** **SZILÁGYI és DISKANT** gépgyára MISKOLCON. Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T. Ford-antók. Fordon-traktorok képviselője.

Leghorn és Rhode Island Red

fajbaromfit, egynapos csibét, keltetőtojást, tenyészkakasokat szállít: **B. K. D. farm, Tápisúly** Bérkeltetést vállal 1114

Budapesti Husnagyvágó R.-T.

Budapest, IX., Lónyay-utca 11. Vesz saját számlára bármely tétel angol süldőt, juhot, bárányt, borjút és vágómarhát. Sürgőcím: **NAGYVÁGÓ, BUDAPEST** Telefon: Iroda Aut. 881-06, Aut. 887-52 Telefon I. Kézp. vásárosznoki fülke Aut. 864-53 Huzaldemőnyek címszámok: **KÖZPONTI VÁSÁROSBANOK** Foglalkozik mindenfajta leölt állatnak **bizományi eladásával. Gazdaságoknak** érdeklődésre vágás és felküldés tekintetében **díjmentesen** szakszerű utmutatással szolgál. 249

Farkas és Társa R.-T.

LAKATOSÁRU- és VASSZERKEZETI GYÁR Budapest, VI., Lehel-utca 8. Telefon: Automata 928-62 **Kovácsoli-, Idomvas-, magtár-, istálló-, pince- és tetőablakok, rácsos kapuk, rácsos kerítések raktárról azonnal szállíthatók.** 620

50 évesek a

FREUNO-nyergek, lószerszámok nyereg- és istállószerkek KÉPES ÁRJEGYZÉK KIVÁNATRA! ALAPITVA 1848-BAN **FREUNDA. ÉS FIA** BUDAPEST, VIII., KÖFARAGÓ-UTCA 8. Telefoni József 312-18 1072 Telefon I. József 312-18

Ujdonság!

Munkatanulmányok a cukorrépatermelésnél

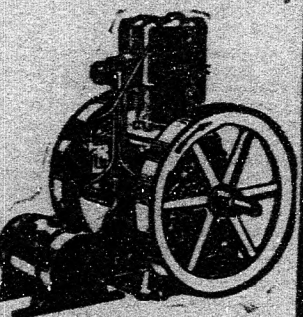
Irta: **Dr. Berger István** a báró Hatvány-uradalom infézője. Ára 4 pengő. „Patria” r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Dllői-ut 25. szám

Magyar Általános Köszénbánya

Részvénytársulat, Budapest V., Zoltán-utca 2-4. Szállít: csöpléshez, gőszántáshoz és házfűtéshez **la tatai tojás- és téglabrikettet la tatai darabos- és kockaszemet** Felsőgallai karbidot, nagyszilárdságu portland cementet, égetett meszet

MINDENŰTT SEGIT

a csekély üzemköltségű, feltétlen megbízható, hosszú élettartamu **LISTER MOTOR.** 15-25 lóerős angol 5-44 lóerős Lister Diesel-motorok, motoros mozdonyok, tejszeparátorok utolérhetetlenek. Vezérképviselet: **Südfeld Gábor** okl. gépészmérnök. Budapest, VI., Szondy-u. II. szám. 6317 Telefon: Aut. 246-11 Vidéki képviselők kerestetnek!!!

Ha a legmegbízhatóbb, leggazdaságosabb és legtartósabb Dieselmotort akarja, forduljon a Fegyver- és Gépgyár Részvénytársasághoz Budapesten 687